Europos LIETUVIS

Nr. 48 (639). 1960. XII. 6 — Londonas, 1960 metų, gruodžio mėn., 6 d. — XIV metai

LIETUVA - SOVIETŲ KOLONIJA

DIDŽIOJI BRITANIJA IŠKELIA MASKVOS NUSIKALTIMUS

J. T. Asamblėjai New Yorke pradėjus svarstyti kolonializmo klausimą, lapkričio 28 dieną D. Britanijos delegacijos pirm. Ormsby-Gore tuoj pat atsakė į Sovietų delegato Zorino kalbą. Jis pasakė, kad Sovietų pareiškimo ir Zorino kalbos tikslas yra visai aiškus: kelti neapykantą vieton draugystės, smurtą vieton taikos ir chaosą vieton tvarkos. Nuo 1939 metų 500 milijonų žmonių pradėjo laisvai tvarkytis nepriklausomose valstybėse, ir tų tautų atstovai šiandien yra Asamblėjos salėje.

Per tą patį laikotarpį, — pasakė Orsmby-Gore, — iš Sovietų imperijos išsiliuosavo tik keli milijonai tų žmonių, kurie pabėgo į Vakarus. Šeši kraštai su 22 milijonais gyventojų buvo prievarta įjungti į Sov. Sąjungą, tarp jų trys naujosios kolonijos visame pasaulyje: Lietuva, Estija ir Latvija. Be to, Sov. Sąjunga kontroliuoja ūkiškai, politiškai ir kariškai milijonus kitų vyrų ir moterų kaimyninėse valstybėse. Tų kraštų tautiniai sąjūdžiai per pastaruosius metus dėjo daug pastangų atgauti laivę, bet tas viskas buvo užslopinta.

Zorinas pradėjo kelti triukšmą, daužydamas kumščiais stalą, kai Britų delegatas perėjo prie gyventojų deportacijų, žiaurių tautybių persekiojimų, vadinamos Vokiečių Autonominės respublikos Sov. Sąjungoje panaikinimo ir visų gyventojų iš Krymo totorių, kalmykų ir čečėnų sričių iškraustymo iš gimtųjų sodybų. Sovietų delegatui to buvo per daug. Jis šoko iš savo vietos, šaukdamas, kad tai yra kišimasis į Sov. Sąjungos vidaus reikalus. Asamblėjos prezidentas H. Boland (Airija) leido Britų delegatui kalbėti toliau.

Diskusijų eigoje Azijos ir Afrikos tautų delegacijos pasiūlė Asamblėjai septynių punktų rezoliuciją, kurioje reikalaujama nepriklausomybės visoms tautoms, neturinčioms tokio statuso ligšiol. Rezoliucijoje sakoma, jog turi būti imtasi žygių neatidėliojant, kad savivaldos teisės būtų suteiktos „be jokių sąlygų bei rezervų" visoms teritorijoms, neturinčioms nepriklausomybės. Ta rezoliucija, jeigu bus priimta, apvers aukštyn kojom visas Sovietų pastangas, nes ji bus taikoma kaip Azijos ir Afrikos, taip ir Rytų Europos tautoms.

Debatai turėjo plataus atgarsio viso pasaulio spaudoje. Lapkričio 29 dieną Britų liberalų „The Guardian" įsidėjo ilgą straipsnį — „Rusija — didžiausias šių dienų engėjas"; tą pat dieną Londono nepriklausomas dienraštis „The Times" išspausdino korespondenciją iš N. Yorko „Britanija smerkia Sovietų priespaudą", konservatorių „Daily Telegraph" — „Britanijos ir Rusijos susidūrimas J. Tautose dėl kolonializmo". Kiti Londono dienraščiai taip pat painformavo savo skaitytojus. Lenkų „Dziennik Polski" žinią įdėjo su užrašu „Naujosios kolonijos — tai Estija, Latvija ir Lietuva". Amerikos dienraščių „New York Times" ir „New York Herald Tribune" europėjinės laidos taip pat įdėjo plačius debatų aprašymus.

Šia proga reikėtų pažymėti, kad pastarųjų kelių savaičių laikotarpyje Rytų Europos klausimu pasisakė nemažas skaičius Didž. Britanijos politikų. Finansų min. Selwyn Lloyd, atidarydamas Europos ekonominę konferenciją, lapkričio 7 dieną užsiminė apie kraštus už geležinės uždangos, „kurie laikinai negali atlikti savo vaidmens Europos tautų šeimoje". Tačiau aiškiausiai šiuo klausimu pasisakė naujasis Didž. Britanijos užsienio reikalų ministeris Lordas Home lapkričio 2 dieną.

Kalbėdamas Britų parlamento Aukštuose Rūmuose užs. reik. ministeris Lordas Home pasakė, kad rusams tie patys žodžiai turi kitą reikšmę. „Kai jie kalba apie koegzistenciją, mums, savaime suprantama, tai reiškia kaimynystę; komunistams — tas pats žodis reiškia laikiną padėtį, kuri tęsis iki tos dienos, kada pasaulį užvaldys komunistai". Didžiausias įžūlumas iš Rusijos pusės yra jos taip vadinama kova dėl kolonialinių tautų laisvės. „Nuo 1939 metų, — pasakė Lordas Home, — jie prisijungė šešis kraštus prie Sov. Sąjungos su 22 milijonais gyventojų. Faktiškai trys naujausios visame pasaulyje Rusijos kolonijos yra Lietuva, Estija ir Latvija. Pastaraisiais metais be galo daug pastangų dėjo tautiniai sąjūdžiai rusų pavergtuose kraštuose gauti apsisprendimo teisę. Visos pastangos nuėjo niekais". Kalbėdamas apie rusifikaciją pavergtuose kraštuose, min. Home vėl nurodė Lietuvą, Estiją ir Latviją, ir pabrėžė, kad nėra mažiausios abejonės, jog šiame dvidešimtame amžiuje Rusija yra stambiausia kolonijų valdytoja.

Darbiečių atstovas Lordas Morrison, kalbėdamas opozicijos vardu, užginčijo, kad Sov. Sąjungoje esama proletariato diktatūros. Proletariatas ten neturi jokio balso. Ten viešpatauja sekretoriatas. Jis sutiko su užs. reik. ministeriu, kad šiuo metu didžiausi imperialistai ir kolonialistai žemėje yra komunistai. „Netiktai trys Pabaltijo valstybės buvo vienu plunksnos brūkštelėjimu vidurnaktį užgrobtos ir inkorporuotos. Čekoslovakija, Vengrija, Bulgarija, Rumunija ir Rytų Vokietija, —visos prarado savo laisvę, kai joms buvo primesta komunistų diktatūra. Tai yra imperializmas, tai yra kolonializmas". Lordas Morrisonas taip pat priminė vengrų teisėtą sukilimą, kada rusai vėl pasireiškė kaip tikri imperialistai.

Lordas Beveridge savo ilgoje kalboje labai išsamiai išnagrinėjo Chruščiovo taktiką. Apie Rusijos imperializmą jis taip pasakė:

„Visi Rusijos valdovai, pradedant Petru Didžiuoju ir baigiant Stalinu, Molotovu ir ponu Chruščiovu ,buvo imperialistai. Norėčiau pasakyti, kad šių dienų Sovietų valdovai yra dar didesni imperialistai, negu buvusieji carai". Toliau Lordas Beveridge nurodė rusų imperializmo pavyzdžius. Teritorijų užgrobimai prasidėjo 1920 metais nuo Gruzijos ir Turkestano, „toliau sekė Estija, Latvija, Lietuva, Besarabija ir Suomija 1939-47 metų laiko tarpyje". Stalinas dar 1920 metais yra pasakęs, kad Vidurinė Rusija negalės ilgai išsilaikyti be parubežinių rajonų, kuriuose esama daug žaliavų, kuro ir maisto. Jis negalvojo apie „parubežinių rajonų" gerbūvį, o tik apie Rusijos gerovę. Tokia pat pažiūra Rusijos komunistinių imperialistų esanti ir šiandien.

PROF. STP. KAIRYS

Prof. Steponas Kairys, Neprikl. Akto signataras, apie kurio susirgimą rašėme anksčiau, lapkričio 28 dieną buvo nuvežtas į ligoninę. Gydytojai konstatavo, kad jo dešinėje kojoje yra trombozė. Prieš 2-3 savaites prasidėjo kojos gangrenavimas. Ligoniui atgavus sąmonę, su juo buvo sutarta padaryti kojos operaciją.

Paskutinėmis žiniomis iš New Yorko, lapkričio 29 ar 30 dieną ligoniui turėjo būti amputuota koja. Gydytojų nuomone, prof. Stp. Kairys turi geras viltis operaciją pernešti. To ir mes jam visi linkime.

Š.m. gruodžio mėn. pabaigoje prof. Stp. Kairiui sukaks 82 metai amžiaus.

KUBA

J .Gutauskas

Kolonijų politikoj gali daug kas sverti, bet pati esmė yra tai, kad ten būna dirva kapitalui reikštis. Jei kraštas formaliai turi nepriklausomybę, tai kapitalas ten pradeda veržtis „ūkiškai atsilikusių kraštų" pagalbos vardu. Dėl to kai kuriais atvejais formaliai nepriklausomos valstybės faktiškai yra ekonominiai kolonijų padėty. Tokioj padėty buvo Kuba, kuri beveik 70 metų ekonomiškai kaip kolonija priklauso nuo svetimo kapitalo. Dėl to Kubos revoliucijos negalima suprasti kaip vien tik politinės revoliucijos prieš Batistos diktatūrą. Tai kartu yra ir Kubos veržimasis į tikrą nepriklausomybę iš ekonomiškai kolonijinės padėties.

Kolonijinis Kubos ekonomikos pobūdis reiškiasi tuo, kad krašto ekonominis gyvenimas buvo pajungtas užsienio, beveik išimtinai amerikiečių kapitalo. Kraštas su labai palankiomis žemės ūkiui sąlygomis negalėjo išmaitinti gyventojų ir buvo priverstas įvežti iki 30 proc. produktų, reikalingų labai kukliam pragyvenimui. Daugiau kaip pusė dirbamosios žemės buvo užimta cukraus gamybai. Jam apdirbti pramonės beveik nėra. Elektros tiekimas ir telefonai faktiškai yra amerikiečių. Oficialiais JAV prekybos departamento duomenimis, amerikiečių kapitalas 90 proc. sudaro elektros tiekime ir telefonų aptarnavime, apie 50 proc. geležinkeliuose, maždaug 40 proc. cukraus žaliavos gamyboje. Cukraus gamyboj yra ta bėda, kad ši šaka yra sezoninė: darbininkui darbo ji duoda tik po 3-4 mėnesius į metus. Nedarbas vidutiniškai apima 25 proc. dirbančiųjų ir tai pastovus reiškinys. Priešingybė didžiuliam daugumos gyventojų skurdui yra brangios krautuvės, lošimų namai, naktiniai klubai, puošnūs paplūdimiai, naudojami užsienio rezidentų, turistų ir mažo skaičiaus Kubos gyventojų, kuriems pasisekė gauti savo dalį nuo užsienių kapitalo.

Šis ekonominis kolonializmas susidarė ir išsilaikė beveik nenutrūkstamai viešpataujant diktatūroms. Kubos diktatoriai, kaip ir apskritai lotynų Amerikos kraštų diktatoriai, skiriasi nuo žinomųjų mums europietiškų diktatorių tuo, kad jiems, kaip taisyklė, valdžios turėjimas yra priemonė asmeniškai praturtėti (nei Leninas, nei Stalinas, nei Hitleris, nei pagaliau Frankas ar Salazaras tuo nesinaudojo). Tokie diktatoriai, kaip Cheminec Venezueloj, Truchillo Dominikonų respublikoj, Batista Kuboje sudarė sau milžiniškus daugmiljoninius turtus. Patys grobuonys ir grobuonių apsupti, jie kartu su savo pakalikais įvairiais būdais užsitikrindavo sau dalį užsieninių kapitalų didelio pelno. Tuo tarpu jų režimai užtikrindavo šiam kapitalui ypač palankias sąlygas reikštis.

Septynios DIENOS

BRITANIJA TURI ĮSIJUNGTI Į EUROPĄ

Vakarų Europos seime britu konservatoriai, darbiečiai ir liberalai balsavo už rezoliuciją, kuria siūloma Britanijai įsijungti į Bendrąją Rinką, Euratomą ir Europos Anglies ir Plieno Bendruomenę.

Po šio posėdžio gali kilti reikalas susitikti Europos valstybių galvoms. Norima, kad tokiame susitikime dalyvautų ir Britanijos ministeris pirmininkas.

DR. FISHER PAS POPIEŽIŲ

Canterburio arkivyskupas Dr. Fisher, grįždamas iš kelionės po Palestiną, aplankė popiežių Joną XXIII.

Vizitas buvo grynai mandagumo pareiškimas.

EICHMANO GYNĖJAS SUSVYRAVO

Vokiečių advokatas Servantius, kuris ruošėsi jau ginti Izraelyje laikomąjį Eichmaną, pareiškė, kad jis atsisakys ginti, jei paaiškės, jog amerikiečių žurnale „Life" spausdinamieji atsiminimai yra tikri. Tuose atsiminimuose Eichmanas sakosi, kad jis nieko nesigailįs.

Servantius galvoja, kad sunku patikėti, jog kas nors imtų pats save šitaip kaltinti.

ATOMINIAI SMAIGALIAI OLANDIJOJE

Olandijos gynimo ministerija paskelbė, kad atominiai raketų smaigaliai yra sukrauti „kažkur Olandijoje".

Anksčiau buvo paskelbta, kad tie smaigaliai rytų Olandijoje ir skirti vokiečių ir olandų kariniams daliniams.

DAR VIENAS „LIETUVIS" SUIMTAS

Dr. Robert Soble, brolis Jack Soble, kuris už šnipinėjimą buvo suimtas 1957 m. ir sėdi kalėjime, — buvo taip pat areštuotas ir apkaltintas suokalbiu išvogti gynybos paslaptis ir perduoti Sov. Sąjungai.

Kaip rašoma, kilęs iš Lietuvos.

JAUNIMO PAJĖGOMIS

Jugoslavijos susisiekimo ministeris atidarė 81 kilometro ilgio geležinkelio liniją automatricai.

Ją tiesiant dirbo 50.000 jaunuolių.

RUSIJA — DIDŽIAUSIAS ŠIŲ DIENŲ TIRONAS

J. Tautose Sovietų delegatas Zorinas pik tai užsipuolė Vakarų kraštus dėl kolonializmo.

Britų atstovas Ormsby-Gore atsakydamas Rusiją pavadino didžiausiu šių laikų tironu.

NEI Į PARYŽIŲ, NEI Į LONDONĄ

Gydytojų patariamas, Vokietijos kancleris Dr. Adenaueris nebevažiuos į Paryžių ir Londoną gruodžio mėn. vidury, kaip buvo planuota.

Dr. Adenaueris yra peršalęs.

ATSIKLAUS TAUTĄ SAUSIO MĖN.

Manoma, kad prez. de Gaulle referendumu atsiklaus kraštą dėl savo politikos Alžyre sausio 8 d.

Balsuotų ne tik Prancūzija, bet ir tie kraštai, kurie priklauso jai (Alžyras, prancūzų Vakarų Indija, N. Caledonia, Tahiti ir kt.).

PANAŠUS ATSITIKIMAS

Prancūzų komunistų laikraštis „Humanite" demaskavo Vintilą Horią, rumunų rašytoją, kuris už savo knygą gavo Goncourtų literatūrinę premiją.

Horia kadaise bendradarbiavęs rumunų fašistų laikraštyje.

Rašytojo pareiškimu, jis užkliuvęs dėl to, kad rašęs straipsnių prieš bolševikus.

SUVARŽYS ĮVAŽIAVIMĄ IŠ KARALIJOS KRAŠTŲ

D. Britanijos vyriausybė svarsto klausimą įstatymu suvaržyti įvažiavimą iš karalijos kraštų.

500.000.000 VARDU

RAŠO **SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ**,

„Europos Lietuvio" speciali korespondentė Jungtinėse Tautose.

JUNGTINĖS TAUTOS. — Pagaliau ilgai lauktosios diskusijos kolonijų klausimu lapkričio 28 d. prasidėjo Generalinės Asamblėjos pilnatyje, ir jau pirmąją dieną čia susirėmė dvi kolonijinės jėgos: viena išeinanti, kita ateinanti.

Didžiosios Britanijos atstovą D. Ormsby Gore nutraukė Sovietų Sąjungos atstovas Valerian Zorin, pareikšdamas, kad tasai kišasi į Sovietų Sąjungos ir viso jos socialistinio bloko vidaus reikalus, kai britas pradėjo minėti, kiek žmonių Sovietai laiko pavergę nuo II Pasaulinio karo pabaigos.

Britas, pradžioje pareiškęs, kad esąs sukrėstas Sovietų delegacijos ir jų bičiulių elgesiu, kaip jie stengiasi savo reikalams panaudoti tiekui milijonų šventą nepriklausomybės troškimą, tuojau pat trenkė į Sovietų jautriausią vietą.

Trys naujausios kolonijos

Jisai kalbėjo:

— Jeigu Sovietų atstovas šituos debatus nori panaudoti prieš mano kraštą ir jos draugus ir nori įnešti šaltąjį karą į Afriką, aš turiu jį perspėti. Jeigu jis taip darys, tai, man rodos, kad turiu daugiau amunicijos prieš jį. Nuo 1939 m. apie 500 mil. žmonių, anksčiau buvę britų valdžioje, gavo laisvę ir nepriklausomybę, ir jų atstovai sėdi čia. Gi tame pačiame laikotarpyje 6 kraštai ištisai ar iš dalies, su 22 milijonais gyventojų, tapo prievarta įkorporuoti į S. Sąjungą. Tų kraštų tarpe yra trys pasaulio naujausios kolonijos: Lietuva, Estija ir Latvija.

Toliau britas išminėjo, kad Sov. Sąjunga ekonomiškai, politiškai ir kariškai dominuoja ant milijonų žmonių kaimyniniuose kraštuose ir, nežiūrint, kad tautinis judėjimas rusų kontrolėje esančiuose kraštuose tebevyksta, jis vis yra nuslopinamas.

Britas nurodė Sovietų kolonijinę politiką ir Centrinėje Azijoje. Jis pabrėžė, kad Chruščiovas, kai čia kalbėjo, neminėjo tų baisių dalykų — deportacijų ir tautinių grupių naikinimo. Konkrečiai britas suminėjo Volgos vokiečių, Krymo totorių, kalmukų ir čečėnų likimą. Dar nebaigė jisai kalbėti apie tai, kai Sovietų atstovas Zorin šoko kalbėti „dėl tvarkos".

Sako, neleis kištis į „vidaus reikalus"

Sovietų atstovas pirmiausia kaltino britą, kad tasai, matyt, nieko gera negalėdamas papasakoti apie britų kolonijinę politiką, tyčia ieško aukų. Esą, jisai kišasi į S. Sąjungos vidaus reikalus ir tai yra „neleistina".

Rusas sakė, kad jisai protestuoja dėl tokių dalykų kėlimo diskusijose ir kad jis ir kiti „socialistinio bloko" kraštai neleis intervencijos į reikalus kraštų ir žmonių, kurie „gyvena laisvai Sovietų Sąjungoje ir socialistiniuose kraštuose".

Panašių susikirtimų dar bus

Tai pats pirmasis dviejų kolonijinių galybių atstovų susikirtimas Asamblėjos debatuose. Apie sovietinį kolonializmą jau čia buvo kalbėta anksčiau, kai pilnaties posėdžiuose buvo diskutuojamas kolonijų klausimo įrašymas. Tada jį pasiūlė patsai Chruščiovas ir taip sukurstė buvusias kolonijines valstybes, kad visa Asamblėja vienbalsiai turėjo nutarti klausimą svarstyti Asamblėjos pilnatyje, bet ne Asamblėjos komitete, kaip buvo siūlę britai ir amerikiečiai.

Matydami bendrą nuotaiką, tada vakariečiai nusileido. Todėl klausimas dabar eina pilnatyje. Bet tada jau Sovietams buvo duota suprasti, kad, diskutuojant kolonializmą, reikia į jį žiūrėti iš visų pusių, kad reikia diskutuoti ir modernųjį kolonializmą, kuris plinta, vis daugiau žmonių ir kraštų savo orbiton įtraukdamas, kai tuo tarpu vakarietiškasis kolonializmas jau baigiasi.

Jau ir tada tų diskusijų metu visa eilė delegatų suminėjo Pabaltijo tautų, jų tarpe ir Lietuvos, tragišką likimą. Ypač drąsiai tada kalbėjo Filipinų delegatas.

Kad Pabaltijo kraštų vardas dar čia bus minimas, rodo jau pirmoji diena. Beveik tikras dalykas, kad šitai darys Amerikos, Kanados ir kitų vakariečių delegacijos. Kiek girdėti privačiai, daugelis delegacijų yra gavusios lietuvių ir kitų pabaltiečių, esančių laisvajame pasaulyje, laiškus ir telegramas, prašant čia kelti jų tėvynių laisvės klausimą.

Mažai gali padėti, bet žadama

Tačiau, kad ir kaip tasai klausimas čia būtų keliamas, kaip Britų atstovas Gore apgailestaudamas pareiškė, yra tragiška, kad Jungtinės Tautos maža ką gali padėti.

O kai jisai šitai sakė, jau buvo žinoma, kad vakariečiai daro pastangų kaip nors, kad nors ir bendra forma į JT rezoliuciją įnešti pastraipą, kurią galima būtų pritaikyti ir sovietinio kolonializmo jungą nešančioms tautoms.

Vakariečiai planuoja įnešti papildymą į Afrikos-Azijos kraštų rezoliuciją, kuri čia turi galimumų praeiti. Tie kraštai iš principo reikalauja kolonijinėms tautoms laisvės ir nepriklausomybės, bet ta rezoliucija nėra taip kategoriška, kaip sovietinė. Sovietai savo deklaracijoje, kurią čia paskelbė Chruščiovas, o antrukart dabar ją perskaitė jo ambasadorius Zorin, reikalauja, kad Jungtinės Tautos pasižadėtų tuojau pat paleisti laisvėn visas kolonijas ir teritorijas, kurios pačios nesivaldo.

PASAULYJĖ

— D. Britanija yra pasiruošusi žymiai padidinti atlyginimus policijai.

— Prancūzijos vyriausybė imasi griežtų priemonių alkoholizmui stabdyti.

— 1961 m. pradžioje britai pakelia geležinkelių bilietų kainas.

— Rusai išprašė amerikiečių karinį atstovą, apkaltintą šnipinėjimu (amerikiečiai skelbia, kad tai yra atsakymas į rusų diplomato prie J. Tautų areštą).

— D. Britanijoje 30 grafijų pasirodė gyvulių snukio ir nagų liga.

— Meksikoje susidūrė traukinys su autobusu; 21 asmuo žuvo, 3 sužeisti.

— Amerikiečių karinės pajėgos yra 2.502.145 karių.

— Bavarijos Alpėse iškrito 65 centimetrai storio sniego.

— Pirenėjų kalnuose bus kasamas tunelis (2.5 kilometrų ilgio), kuris pagerins susisiekimą tarp Ispanijos ir Prancūzijos.

— Sukako 50 metų nuo rašytojo Levo Tolstojaus mirties.

— Turkija paleido iš kalėjimų apie 20.000 kriminalinių nusikaltėlių, pasilikdama daugiausia tik žmogžudžius.

Mokiniams atostogos po Kalėdų

Šįmet vidurinių ir pradinių mokyklų mokiniams atostogos prasidės gruodžio 27 dieną, antradienį. Pamokos bus šeštadienį, Kūčių dieną, ir pirmadienį, Kalėdų antrąją dieną. Paprastai žiemos atostogos pradedamos Naujų Metų išvakarėse, bet šįmet jas paankstino dėl mokytojų suvažiavimo, kuris prasidės gruodžio 27 dieną. (LNA)

(E) „Dauguvos Vanagų" organizacijos pirmininku vėl išrinktas plk. V. Janums. Šita buv. latvių karių organizacija 11-je kraštų turi šiuo metu 7.979 narius.

UŽSNIGĘ KELIAI

RAŠO

M. KILIENĖ

Pirmą kartą Lietuvoje

Vis dar sapnuoju, po daugiau kaip 40 metų, aną pirmąją savo kelionę į Lietuvą. Lietuva — tai buvo man didelis, gražus, ne žinomas kraštas. Iš ten atėjo didelis, platus Nemunas, vasarą mėlynas, kaip dangus, žiemą kaip stiklinė ledo jūra, kartais apdengta sniegu. Iš ten atveždavo tėvelis gardžių obuolių ir kriaušių, skanios juodos duonos, gero sviesto, Kalėdoms žąselę ir daug daug meilių pasakojimų apie žmones, jų džiaugsmus bei vargus. Jis ten buvo kunigas. Motina su trimis vaikais laukė tos dienos, kada visi galėsime pas jį persikelti. Taigi galėjome tik apsilankyti pas tėvelį ir tai ypatingu leidimu, nes civiliam nebuvo leista įeiti į vokiečių kariuomenės okupuotą kraštą.

Apie pirmąją savo kelionę nėra daug ką pasakoti, o tik man atrodo, kad visi mūsų keliai iš vakarų Lietuvon buvo ir bus tokie, kokie jie man atrodė šešerių metų mergaitei.

Žiemos šaltis dengė laukus. Sniegas buvo tirštas, kaip ledas. Kiekvienas žingsnis palikо pėdsakų. Keliu mažai kas važiavo. Vežės įsipiovė į sniegą ir buvo per siauros kojoms kaip takas. Reikėjo kiekvienam žingsniui ieškoti naujo kelio. 4 km kelionė atrodė man labai tolima. Žmonių nebuvo matyti. Toli nuo kelio gyveno keli didesni ūkininkai. Tik rūkstanti kaminai rodė gyvybės ženklą. Kartais sulodavo šunys. Bet šiaip viskas buvo tylu. Iki praeinant pro pušynėlį. Ten krankė varnai. Ten laukė pirtis kito rudens. Gerai, kad vėjas nepūtė per plikus laukus. Tada šaltis būtų nepakenčiamas. Geroji saulutė lydėjo mus, savo meilingu šypsniu nušviesdama kiekvieną sniego žvaigždelę. Lyg deimantais žvilgėjo sniego platumos. Kartais paklausdavau motiną šio to, bet ji daugiausia atsakydavo, kad dar reiks palaukti, tada viską pamatysime. Įėjome žingsnis po žingsnio, laukdamos ko gražaus, širdį šildančio, vis tolyn Lietuvon, vis arčiau žmonių. Palikome vienišus laukus ir priėjome apgyventą kaimą. Šalia kelio pasirodė eilė ūkininkų. Į jų kiemus vedė mažas tiltelis per griovį, paskui trumpas kelelis. Namai, tvartai, skūnės buvo mediniai. Tik daugiau prasigyvenę ūkininkai turėjo plytinius pastatus, didesnius kiemus ir sodus bei šunis. Iš lėto lipome kalnan. Čia jau vienas namas šalia kito, dešinėje pusėje senoji medinė bažnyčia, kurią greit nugriaus. Jau statoma nauja, plytinė. Tai Sudargai. Reikia eiti dar visą galą už mažo miesto, Nemuno link. Pas šį ūkininką gyveno tėvelis. Tai staigmena, tai džiaugsmas, kai atvykome!

O taip ir ne kitaip būtų, jei šiandien nueitume ilgais, šaltais, vargingais keliais Lietuvon: džiaugtųsi žmonės ir pavaišintų mus, kaip tuokart, jei turėtų. Atneštų karštos arbatos, nupiautų dideles riekes duonos, pastatytų sviesto, medaus, kumpio, sūrio, kiaušinių ir ragintų gerai prisivalgyti. Sakau, jei turėtų... Bet tikrai priglaustų tėvelis visa meile, tikrai pasuptų senelis ant kelių, ir tikrai būtų taip miela ir gera, kaip niekur pasaulyje. O dėl to sapnuokime tą tolimą kelionę Lietuvon. Gal jūs, jaunieji, ją kartą išvysite. Tada sveikinkite užsnigusius laukus ir mūsų žmones, kurie vargsta Tėvynėje!

Pas senelius Klaipėdos krašte

Abu su broliuku prispaudėme nosis prie lango. Kas matyti? Sniego ant tvoros, sniego kieme, sniego ant stogų, sniego ant kelio ir laukų; nieko daugiau, kaip tik sniego. Tik šuo kartais išeidavo iš būdelės, kada kas pasirodydavo iš namų ir jį pašaukdavo. Arba jis sulodavo, laiškanešiui ateinant. Kas kitas daugiau jau lankysis žiemos metu! Gal kaimynė prašyti senelę džiovintų žolių sveikatai arba koks elgeta su visokiomis naujienomis. Gražiausia, kai užsisako kalbėtojas laikyti namuose susirinkimą. Tada taisomi stalai, kaip svečiams, įnešami suolai, kepama pyragų ir nuoširdžiai pasitinkama ateinančius ir atvažiuojančius. Tokios dienos brangios kaip žemčiūgai, ir giliai į širdį įsidedama girdėtasis Dievo žodis.

Šiaip gyvenimas labai tylus. Tylūs žmonės, nepratę niekų tauzyti, visu atsidavimu ieškodami Dievo pasimėgimo ir doro gyvenimo. Rūpinamasi namiškiais ir gyvuliais. Vaikams maža kas naujo. Bus, gims verše lis, eisi apžiūrėti, nesibijosi, kai aplaižys rankas. Padėsi senelei ar tetai karvei pakrėsti šiaudų, matysi, ką veikia kumeliukas, kuris norėtų, kaip vasarą, pasišokinėti lankoje. Pabarstysi vištoms grūdų, pažiūrėsi, kaip žąsys gnaibo avižų grūdelius, glostysi eriukus ir mėginsi pakelti sunkų kibirą su pašaru kiaulėms. Toks jau yra kaimo gyvenimas žiemą. Gaspadoriaus darbai taisyti mašinas, vežimus tepti, sudėti naujus dantis grėbliams, paaštrinti dalgius, sukti virves, medinius kūgius karvėms pririšti tikrinėti ir kas daugiau. Laikraštis kelis kartus perskaitomas, ir daug galvojama apie pasaulį ir žmones, kurie jį valdo teisingai ar neteisingai. Studijuojamos prekės. Durpės vasarą durtos, karkliai sukapoti ir šildo krosnį. Šeimininkei vis yra triūso. Tai kiaules piauti, kumpius rūkyti, dešras kimšti, žąseles pešti, gardžiai iškepti ar į turgų nuvežti. Kasdien reikia virti: kopūstienos, morkienos, šiupenių, blynų, ryžių, barščių arba iškepti kugelį. Reikia maišyti tešlą duonai. Tai sunkus darbas. Pagaliau jis baigtas, ir kepalai įvyniojami į kopūstlapius, kišami į krosnį ir laukiama naujos gardžios duonos. Šeimininkė nesilsi nė akimirksnio. Tai šluoja, tai plauja, tai verda, tai siuva, tai lopo. Tik pavakarėje, kai pasišerta, paima vindą ir verpia linus ir vilnas. Reikia visiems kojinių. O bus daug ko austi moteriškėms ir vyriškiems. Per pirktą medžiagą perpučia vėjas kaip niekas. Pagaliau tėtelis padeda pastatyti stakles. Kiek tik prieisi, ausi. Daug kartų reikia mesti šeivą, kol išausi. Reikia baltinių, rankšluosčių, žiurstų, sijonų, apatinių, vystelių, kelnių ir skrandui naują apdarą. Tai bus gera, kai viskas bus gatava ir galėsi duoti pasisiūdinti sijoną su įdėtomis raukšlėmis. Vilkėsi juodą vystelę, baltus marškus ir dryžiuotą žiurstą. Kiek auksinių minčių, kiek rūpesčių įausta, vienas Dievas žino! Gerai, kad žino.

Mums, vaikams, labiausiai patinka plačios, plačios langų lentos, molini mūrai storі. Žemų lubų balkės, langai ir langenyčios mėlynai dažyti, sienos baltai kalkiuotos. Viskas paprasta, bet švaru ir miela. Grindys išdėtos austomis dekėmis, o patalų ant klodės margai išaustos. Šilčiausia ant kakalinio suolo, kuris kartu su krosnimi kuriamas. Čia mums, vaikams, daugiausia vieta pavakarėje. Tėtelis atsisės šalia ir pasakos iš vaikystės ir jaunystės dienų. „Vakali", sako, „tik būk vis paklusnus! Dievulis viską mato. Apsaugos ir tėvelį kare. Mamytė veik ateis vežtis namon pas broliuką". Ir senelė — Omikė — atsisės šalia, megs ir rašys vilnomis margus raštelius, briedžius ir žvaigždes bei gėles į pirštines. Kiekvienam nuadys porelę. Tikrai kiekvienam. Tai bus gražios, tai bus šiltos! Ateis vakaras. Omikė išvirs skanios putros su kylkiais ar ryžiais. Įpils į margą lėkštelę. Kai išvalgysi, pasirodys piešti obuoliai ar vyšnios. Pagiedosime, pasimelsime, pagarbinsime Viešpatį ir lįsime į patalus, meiliai apdengti, paglausti ir pabučiuoti. O lauke miega žemelė po tokia pat paklode. Viskas gera, viskas ramu, nes čia gyvena Dievas žmonių širdyse.

Atsisveikinimas

Tėvelis pasikinkė kumelę „Laisvę", pakvietė mane drauge važiuoti ir susirūpinęs žiūrėjo į mamytę: „Blogas kelias. Ledai po sniegu. Reiks atsargiai važiuoti. Nakvosime Pašvenčiuose".

Jurbarkas už mūsų, paskutiniai buvusio dvaro namai, sulūžęs malūnas, tiltas ir žmonės. Tyli tėvas. Tyli dukrelė. Abiem gana galvoti. Reiks apleisti Tėvynę. Nežinia, kokia ateitis Karaliaučiuje. Svetimas, didelis miestas, svetimi žmonės, svetimas darbas ir svetima gimnazija. Klausia tėvas po valandos: „Ar tau šalta?" „Dėkui, ne". „Ar tau sunku nuo čia išvažiuoti?" „Taip". Tėvas tyli. Mergaitė tyli. Tėvo mintys jai dar nepasiekiamos. Tik nujautė, kad jis kenčia. Tėvelį čia daug žmonių mylėjo, kiti pavydėjo. Už ką? Pavydas pasidarė labai stiprus. Dėl jo neteksime Tėvynės.

Privažiavome mišką. Eglės labai gražios. Ant šakų sniego kupsteliai, balti, niekieno nepalieti. Miške nematyti vėžių. Sunku pažinti kelią, nes užsnigęs. Iš karto suklumpa „Laisvė". Išlipame iš vežimo pažiūrėti, kas kumelei yra. Ji ant ledo išslydusi dėl prašokusios šaknies. Maža žaizda, bet mirtina. Grįžome, atsisveikinę nuo žmonių, tėvelis graudingai apsakęs Dievo žodį. „Laisvė" šlubavo. Neišgijo nuo jokių vaistų. Skaudu buvo tėveliui netekti geros kelionių draugės.

„Laisvė" buvo tokia pavadinta prisiminti Lietuvos išlaisvinimui. Neilgai Lietuva džiaugėsi laisve. Daug draugbrolių išgelbėjo savo asmenišką laisvę. Bet neužmirškime, kad tautos laisvė žūva, kai brolis pavydi broliui. Saugokimės svetimybėje par duoti brangiausią dvasinį turtą!

Dėl ko gyvename?

Žmogus be tėviškės, kaip medis be šaknų. Su ja žuvo mums pasaulis. Kelis mėnesius Rytprūsiuose radę prieglaudos, turėjome ir juos paliktį.

Įtrenkė bomba. Netoli dega. Gal mes priešo jau apsupti? Prie horizonto matyti miškai, lyg amžiams augę. Retai kur toli ūkininkų kiemai. Einame triese. Vyras stumia pavargęs dviratį tolyn. Mudvi su pažįstama panele traukiame roges su reikalingiausiais daiktais. Kurlink einame? Mirtin ar gyvybėn? Kur visi mūsų žmonės? 40.000 buvo mums paskutiniais mėnesiais patikėti. Vakar šventėme paskutinį kartą su dar likusiais šventą vakarienę. Išleidome juos ir likome paskutiniai miestą apleidžiantieji. Jie išvažiavo sunkiais vežimais, kuriais niekad nepasiekė tikslo.

Trys žmonės, tiktai trys, kur tūkstančiai žūva. Bet Dievas mato ir tris žmones. Tai tikėti dabar labai sunku, nes jokios išeities nematyti. Matyti tik sniegas, beveik nieko kito. Jis nenustoja kristi iš debesų, minkštas, kaip pūkai. Esi toks nuvargęs, kad norėtųsi atsigulti, užmigti ir niekad nepabusti. Kaip senelis, kurį radome pakelyje sušalusį. Bet reikia kovoti už gyvybę, kad ne už savo, tai už vienintelio žmogaus, kuris tikrai tavo. O ir už svetimą prisiglaudusią prie mūsų panelę. Šiąnakt miegojome arklių tvarte dvare. Sakė, iš viso ten tvartuose esą 2.000 arklių. Dabar daug daugiau žmonių miega šalia jų, panelė net prakarte. Kaip Kristus, šioje žemėje užgimęs. Jis ir buvo toks beturtis, benamis, mirčiai paduotas, kaip mes.

ATEIK

Bažnytiniai metai su paprastaisiais nesutampa. Naujuosius bažnytinius metus pradedame Adventu. Juos baigiant ir pradedant, tai yra jų paskutiniame ir pirmajame sekmadienyje, girdime evangeliją, parašytą ne to paties evangelisto, bet apie tą patį Kristaus, kaip teisėjo, atėjimą amžių pabaigoje. Tuo norima priminti, kad mūsų ne tik vieni metai, bet visas gyvenimas, kiekvienas veiksmas, darbas turėtų prasidėti ir baigtis Kristaus teismo šviesoje. Prieš veiksmą tenka pramatyti, ar jis atitiks, o baigus peržvelgti, ar jis atitiko Kristaus dvasiai, ar tas veiksmas mano būsimo teismo, kur teis pats Kristus, nepasunkins. Kitaip tariant, žiūrėtina, ar atliktinas bei atliktas darbas, tiek didelis tiek mažas, neprasilenkia su Dievo valia. Toji valia reiškiasi per Dešimtį Jo Įsakymų, šv. Raštą, Bažnyčios įsakus, popiežiaus nurodymus, mūsų pačių sąžinę ir t.t. Paskutinis, visuotinis teismas, apie kurį girdime bažnytinių metų gale ir pradžioje, bus galutinė dieviškosios valios pergalė.

Yra ir antra priežastis, dėl ko Bažnyčia du kartu paeiliui primena Kristaus teisėjo atėjimą. Ji nori, kad tinkamai pasiruoštume šv. Kalėdoms, kuriose minime pirmąjį Jėzaus į pasaulį atėjimą. Jėzus dabar gali ateiti ir pas mus, kaip atėjo pirmosiose Kūčiose — Kalėdose, kaip ateis amžių pabaigoje. Jis juk ateina pas mus per kiekvieną gerą šv. Komuniją. Ateina su malonių dovanomis slaptingai, bet tikrai, ateina galingas.

Kristus pats išmokė mus melstis: „Teateinie tavo karalystė" (Mt. 6,10). Dievo karalystė yra Jėzaus karalystė. Ji skleidžiasi paskirame asmenyje ir bendruomenėje. Po geros šv. Komunijos galiu pilnai su šv. Paulium tarti: „Gyvenu, tačiau jau nebe aš: gyvena manyje Kristus" (Laiškas Galatiečiams 2,20). Ir jei sunki nuodėmė nepažeidžia mano sielos, Jėzus manyje pasilieka nuolat. Pasilikdamas mane geriausiai parengia šv. Kalėdoms, pirmojo savo atėjimo į pasaulį paminėjimui. Drauge deramai mane ruošia savo atėjimui mano mirties valandą ir amžių pabaigoje, kada galutinai pasvers visus mano darbo vaisius.

Todėl Londono —Westminsterio arkivyskupas kardinolas Vilius Godfrey savo adventiniame ganytojiškame laiške džiaugiasi, kad katedroje bei vyskupijoje nuolat gausėja dalyvių ne tik šv. Mišių aukoje, bet ir priimančių šv. Komuniją. Taip pat nurodo glaudų ryšį tarp Mišių, Komunijos ir Kalėdų. Tą ryšį palaikė protėviai. Jis ir dabartyje palaikytinas ir stiprintinas.

Tą patį galime sakyti apie mūsų senolius. To paties lauktina iš lietuvių bendraamžių.

Jėzus atėjo į prakartėlę, ateina pas mus, kaip Išganytojas. Mūsų mirties valandą, amžiams baigiantis pasirodys, kaip Teisėjas. Kuo labiau pasinaudosime Jėzumi - Išganytoju, tai yra jo įsteigtais šv. Sakramentais, šv. Mišių auka, malda, bendrai jo įkurtąja Bažnyčia, tuo su didesne viltimi artinsimės prie Kristaus teisėjo. Šv. Paulius, kiti šventieji ir šiaip geri krikščionys Jėzaus, kuris trapią laikiną gyvybę pakeis negęstančia, gyvai ilgėjosi. Naujojo Įstatymo šv. Rašte į galą tas troškimas išreiškiamas žodžiais: „Ateik, Viešpatie Jėzau" (Apreiškimas, 22,20).

Kuo artimesnis svetys man bus Išganytojas, tuo gailestingesnis jis bus mano Teisėjas.

S. Matulis, MIC

PAMALDOS

DERBY — gruodžio 11 d., 11 val.
COVENTRY — gruodžio 18 d., 12 val.
WOLVERHAMPTON—gruodžio 25 d., 11v.
STOKE-on-TRENT —gruodžio 26 d., 12 v.

KULTŪRININKŲ SUKAKTYS

70 metų amžiaus sulaukė dailininkas ir meno kritikas Vytautas Kairiūkštis. Po karo jis dėstė Kauno taikomosios dailės mokykloje (meno istoriją ir kompoziciją). Nuo 1951 metų niekur nebedėsto, nors esąs „kupinas planų, kūrybinių sumanymų" ir skyrė bei skiriąs daug dėmesio M.K. Čiurlionies gyvenimui ir kūrybai nagrinėti.

50 metų amžiaus sulaukė aktorius Petras Zulonas, aktoriaus karjerą pradėjęs 1933-4 metais Kauno dramos teatre ir Jaunųjų teatre. Šalia dramos, Zulonas aktyviai dalyvauja ir televizijos lėlių teatro ug dyme. (LNA)

Paskyrė Architektūros Komiteto pirmininką

Vietoj neseniai į kitas pareigas paskirto Vabalevičiaus statybos ir architektūros komiteto pirmininku paskirtas Antanas Aksomitas, vieno iš bolševikinių partizanų vadų sūnus. (LNA)

Saviveiklininkai stato operą „Gražiną"

(E) Vilniuje Respublikinių mokytojų namų saviveiklininkai, kurių yra apie 300, ruošiasi statyti Karnavičiaus operą „Gražiną". Dalyviai atrinkti iš tautinių šokių ir chorų ratelių. Pirmiausia repetuojamas pirmasis veiksmas, kuriuo pasirodys viešai. Vėliau paruoš visą operą.

LIETUVIŲ DIENOS, iliustruotas lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo mėnesinis žurnalas, 1960 m. lapkričio mėn., Nr. 9. Atskiro nr. kaina 65 cent., prenumerata metams 6 dol.

Pirmą kartą mūsų spaudoje taip plačiai vaizdais ir žodžiais paminėta latvių tautos nepriklausomybės sukaktis.

Didelė žurnalo dalis skiriama Bostono lietuvių kultūrinio gyvenimo pavaizdavimui — čia plačiau paminima Kultūros Klubas, švenčiąs dešimtmetį, ir Lituanistinė mokykla. Žurnalo vedamuoju eina bostoniškio K. Mockaus rašinys, kuriame autorius iškelia kultūros ir politikos santykį, visus ragindamas į kultūringą politikavimą. Pirmuosiuose žurnalo puslapiuose dedamas pasikalbėjimas su 60 m. sulaukusiu bostoniškiu Dr. J. Leimonu.

Literatūrinėje dalyje yra J. Tininio novelė, vardu „Gimę po viena žvaigžde". Toliau iškeliama Stp. Zobarsko redaguotas liet. liaudies pasakų ir liet. beletristikos knygos angliškai. Žurnale, kaip visuomet, platūs knygų, iliustruotos kronikos ir kt. skyriai. Angliškoje dalyje pažymėtinas Saudargienės rašinys apie liet. liaudies šokių charakterį. Pagaliau įdomybė — visas puslapis iš okupuotos Lietuvos „pabėgusių" liaudies darbo „dievukų". Viršelį puošia grupė Bostono lietuvių inžinierių ir architektų.

AUKSINIS ŽIEDAS

J. ZALEPŪGA

1.

Rukšionių kaimas driekiasi abipus duobėto, išsirangiusio vieškelio. Kadaise valdžia spyrė skirstytis į vienkiemius, siuntinėjo matininkus, bet neturtingi kaimo gyventojai tik kasėsi pakaušius ir vis atidėliojo kėlimąsi kitiems metams. Laikai keitėsi, ir liko rukšioniškių trobos tankiai prilipusios prie kelio. Visas kaimas savo trobesiais ir jų aplinka toks vienodas, kad nakties metu tik vietinis žmogus gali susigaudyti, ir tai tik iš pakelės medžių, kurių liemenys nevienodai pasvirę, arba iš šunų amsėjimo kiemuose.

Naktis. Visuose namuose tamsu, juodesni už naktį žiopso į kelią niekada neužsimerkiantieji langai. Kažkodėl pratisai stūgauja šunys.

Šuva nelojo be reikalo. Žio! Už paskutinio posūkio, pačiame kaimo gale, pro langus žybsi šviesa, sužviegia armonika, kartu su atidaromu langu į orą šūsteli girtas klegesys.

Ne vienas tvoros mietas išklibintas. Ne vienas iš jų, senatviškai braškėdamas, iš paskutiniųjų laiko ūsuotą, barzdotą dėdulį. Kitas jau saldžiai parpia, apsikabinęs žmonos vietoj malkinę kaladę, ir spaudžia ją prie savęs, tikėdamasis jos atleidimo už per daug kartų palinkėtą sveikatą.

Nėra lango, kuris nešviestų į lauką savo spinduliu, pro kurį į ankstyvo pavasario nakties tylą neskristų alučio šnekučio balsas.

Tik priemenėje, toje pereinamoje vietoje tarp džiaugsmo ir atgailos, tamsu, tuščia ir nyku.

Šviežiai išbaltinto kambario pasieniais sustatyta eilė stalų, apie kuriuos linguoja jaunos ir senos, vyriškos ir moteriškos galvos. Tur būt, dėl to niūriai žvelgia į kelią kaimo trobų langai, kad šeimininkų nėra namie, gal dėl to ir šunys stūgauja, jausdami vėlyvą pusrytį iš pagirioto, užsimiegojusio šeimininko rankos.

Nesvarbu tušti namai. Niekas nesvarbu: sveikink kaimyną ir iš kairės, ir iš dešinės, ir per stalą, liek miežinį į save, ant savęs ir po savimi: juk ne kasdien kaime vestuvės, ne kasdien tekės ir šnekučiu vaišins Marcelija Liepaitė.

Ūžia namas lyg bičių avilys, skamba stiklinės. Ne viena šakutė ir peilis pastaléj ilsisi, bet niekas jų nepasigenda: gamtos duotas pirštas daug parankesnis: nei pastalėn nukris, nei piktas žmogus savo kišenėn įsidės.

Moterys tildo įsiūžusius vyrus, grasina namie atsiskaitysiančios, o pačios tylutėlėm nugeria gurkšnį, ir veiduose vis labiau žiebiasi ugnis. Sudrausti seniai akimirkai nurimsta, bet po minutės vėl čiauška, vėl ginčijasi, nors kalba apie tą patį.

— Aš gi tau sakau: kaip už mūro Marce liūtė, kaip už mūro... O tu vis...

— Tai jau, kaimyn, manęs nebesupranti, ar ką: taigi ir aš taip sakau. Kaip už mūro, taigi...

Alų pilsto pati nuotakos motina, sudžiūvusi, sena, bet dar apsukri ir žvali moteriškė. Ji vienu akies užmetimu mato, kam dar galima pripilti, pro kurį, jau lesinėjantį stalą nosimi, nepastebimai prašliaužti. Nepadedama ąsočio ant stalo, Liepienė vis taikosi prisėsti prie moterėlių ir spiegiamu, gailiu balseliu tarška:

— Atidaviau, kaimynėl, Marciutę, atidaviau, į zgrizatą išleidau. Gerai, kad gerai... o kad kokios, — koros Dievulis, kam vienturtės nedabojau, pirmam pakliuvusiam atidaviau...

Skarelės kampu Liepienė šluostosi sausas akis, šluostosi ir kaimynėlės, puikios mūsų svetingumo tradicijos prisilaikydamos, nors neužmiršta viena kitai niuktelėti pašonėn, o atokiau sėdinčios ir žodeliu kitu persimeta.

— Būk tai verkia, o širdis iš džiaugsmo gal pusiau plyšta.

— Džiaugtųsi, durnių užkliuvusi. Senės pagailo!.. Pchi!..

Visi ūžia, visi kalba, bet niekas kito jau nebeklauso, o jei kuris ir nutyla, ir įspiria nesuprantančias akis į kaimyną, tai tik ne tam, kad jo klausytųsi; savo galvoje jau naują mintį rezgia, ir jau tuoj tuoj, alkūne ir visu kūnu nutraukęs pašnekovą, papils sriautą pritvinkusių galvoje žodžių.

Prasiveria gretimo kambario durys, ir visas pulkas šokusių puola prie stalų. Kas tai?! Savų vietų neberanda: tik liūdnai kiurkso ištuštintos, balta puta aplipusios stiklinės, o ties jomis gauruoti diedai lyg kelmai pūpso.

Senoji Liepienė veda apsamanojusius kelmus į savo vietas prie savų moterų, žadėdama įpilti šviežio alaus, bet čia pat juos tyčia užmiršta.

Pagaliau, įsikibę vienas į kitą, pasirodo jaunieji. Vyriškis augalotas, tiesus, nors nebe pirmos jaunystės, o nuotaka tai jau visai ne pagal jį: didumo jam sulig pažastim, senesnė už jį gal dešimčia metų, nuo amžiaus jau nedailiai besiskečianti į visas puses ir, prie viso to, tartum žvaira.

Jauniesiems pasirodžius, aptyla padriki ginčai. Baksi alkūnės į kaimynų pašones, ne vienas pakumpęs pirštas, lyg vanago snapas, per visą stalą nusitiesia į jaunuosius, kurie kukliai, kaip jiems pridera, susėda į savo garbingas vietas. Vėl rezgasi kalba, tik jau kita, tylesnė.

— Egi ir diedą nučiupo! Visai ne pagal savo nosį, — kažkas tyliai, atsargiai sutrata.

— Nosis kaip nosis — ir nusišnypšt, ir nusičiaudėt tinka, — ginčija kitas, įrėmęs alkūnę į šaltienos bliūdą. —Betgi akis, Dievuliau, sakytum, išversta spadnyčia.

— Niekus veblat, — jau snausdamas, ne besusivokdamas, kur esąs, storai ir garsiai užbosija trečias: — Ė gal gi aš nežinau? Visų bobų, pondie, akis vienoda.

Plyšauja seniai, nebegaunantieji alaus, atsargiai vypteli tie, kurie sėdi prie pilnų stiklinių, kumščiais ir alkūnėmis bakina kaimynai mirksintį, savo kaltės nesuprantantį snaudalį.

Liepienė viską mato, viską girdi. Su ąsotėliu rankoje skuba ji prie pašaipūnų, lieja į išdžiūvusias stiklines rudą skystimėlį.

— Tai gal jau alutis mūsų nebepatinka? — priekaištingai tarška ji, žiūrėdama į apsiblaususius, prievarta išplėstas ir nieko nesuprantančias senių akis. — Gal vaišint kaimynėlių jau nebemokam?

Ir ne tik stiklines pripila, — net ąsotį su alumi kandiesiems palieka: mauk, senatve, kad viską matančios akys prišiptų, kad lie žuvis už paskutiniojo danties užkliūtų.

Vėl liejasi alus, vėl skamba stiklinės, dūksta armonika ir veržiasi iš ankštos trobos skardi jaunimo daina.

Marcelija Liepaitė lyg švelni katytė glaudžiasi prie savo būsimojo, godžiai žiūri jam į akis, stengdamasi savo žvairiąją kiek galint labiau primerkti, kad nesimatytų tos „išverstos spadnyčios". Nelabai tai sekasi, nes ir užsimerkti bijosi, kad kas nepalaikytų jos visai akla: juk žvaira vis dėlto geriau negu akla. Bet be reikalo Marcelija stengiasi: jos būsimasis su šia yda jau apsipratęs. O jeigu taip, tai ko besislėpti? Juk ne kam kitam, o tik jam, mielajam, teks žiūrėti į išverstą ir neišverstą Marcelijos spadnyčią. Tik jaunystė geidžia išorės dailumo, o jo amžius rausiasi gilyn, ieško ne paviršiaus, o sielos ir būdo neišsemiamųjų lobių. Kaimynų verčiamas, jis nenoromis nugeria pusę stiklinės ir skubiai stato to ją ant stalo, kad galėtų greičiau nuleisti ranką ir joje pajusti nors šiurkščius, bet vis dėlto dar šiltus Marcelijos pirštelius.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ KNYGA DIDŽIOJOJE BRITANIJOJE

1950 - 1959 METŲ BIBLIOGRAFIJA

Paruošė A. Ružanec-Ružancovas

1945-49 m., kai Liet. Bibliograf. Tarnyba buvo Vak. Vokietijoje, ji galėjo registruoti tiktai Europos kraštų leidinius. Nuo 1950 m., persikėlus LBT į JAV-bės, pradėta visų laisvojo pasaulio kraštų lituanistikos re ristravimas. Žemiau rasite pirmojo dešimt mečio knygų bibliografiją.

Iš sudarytų bibliografijų atskirais kraštais matyti, kad pirmauja JAV, antroje vietoje laikosi Vak. Vokietija. Jų statistiką pa skelbsime kiek vėliau. Toliau seka: Kanada — 65 knygos, Italija — 58, D. Britanija — 52, Australija — 46, Argentina — 42, Brazilija — 21.

Palyginus su kitais kraštais, D. Britanijoje ypač aukštas išleistų grožinės literatūros knygų skaičius, net 57.7 proc. Tuo tar pu kitur tas procentas žymiai mažesnis: Kanadoje 24.6 proc., Australijoje — 23.9 proc., Argentinoje — 21.4 proc., Brazilijoje — 9.5 proc. ir Italijoje tiktai 8.6 proc. Tačiau religinių knygų procentas D. Britanijoje — 13.5 proc., o Italijoje — 48.3 proc. Nidos Knygų Klubo leidiniai sudaro 53 pro centus visų išleistųjų knygų.

Bendrybės

1. Nidos K.K. ir Europos Lietuvio kalendorius, 1959 m.
2. Nidos K.K. ir Europos Lietuvio kalendorius 1960 m.
3. Tazab, Lithuanian Dept. sieninis nuplėšiamas kalendorius. 1959 m.

Filosofija

4. A. Garbauskas: Know thyself. Translated from the original Lithuanian text by E.J. Harrison.

Tikėjimas

5. D. Britanijos lietuvių katalikų kongre sas Už geresnį pasaulį. 1956.V.20 Lietuvių Sodyba. Paruošė P. Dauknys, MIC.
6. P. Dauknys: Marijos mėlynoji armija. Vienkartinis leidinys. Paruošė P. Dauknys, MIC. Išleido Marijos Mėlynosios Armijos Lietuvių Sąjūdžio D. Brit. Centras. 32 p.
7. P. Dauknys, MIC: Už geresnį pasaulį. 1957. 134 p.
8. Kun. J. Kuzmickis: Fatima ir mes. 1955.
9. Kun. J. Kuzmickis: Marija mums kalba. 1954. 159 p.
10. Arkivyskupas J. Matulaitis-Matulevičius: Užrašai. Išleido Tėvai Marijonai. 1959. 220 psl.
11. K.A. Matulaitis: Londono lietuvių bažnyčios auksinis jubiliejus 1902-1952. 1952. 62 psl.

Visuomeniniai mokslai

12. Jonas Balys: Lietuvių mitologinės sakmės. 1956. 191 psl.
13. Jonas Balys: Užburti lobiai. Lietuvių liaudies sakmės. 1958. 95 p.
14. The Baltic Council: Soviet deportations. 1952. 4 psl.
15. Kainoraštis. London, Tazab. Spausdino: J. Šablinskas. 1957. 16 psl.
16. Skautybės sargyboje. Vienkartinis leidinys. Red. sktn. K. Vaitkevičius. 1950.
17. Some aspects of the Soviet Russian rule in occupied Lithuania. 1949.

Kalbotyra

18. W.K. Matthews: Lithuanian construc tions with neuter passive participles. 1956.

Literatūra

19. Vytautas Alantas: Svetimos pagairės. Novelės, apsakymai, feljetonai. 1954. 255 p.
20. Albinas Baranauskas: Sniego platumos. Novelės. 1956. 273 psl.
21. Kazimieras Barėnas: Karališka diena. Novelės. 1957. 254 psl.
22. Aloyzas Baronas: Antrasis krantas. Novelės. 1954. 132 psl.
23. Stasius Būdavas: Loreta. Mergaitės likimo romanas. Antroji peržiūrėta laida. 1952. 172 psl.
24. Bronius Daubaras: Mėlyna suknelė. Apysaka. 1954 m. 154 psl.
25. B. Daubaras: Neramu buvo Laisvės alėjoj. Apysaka. 1952. 113 psl.
26. Br. Daubaras: Uždangai nusileidus. Apsakymas. 1955. 120 psl.
27. Davie Donald: The Forests of Lithuania. 1959. Vertimas iš A. Mickevičiaus „Pono Tado".
28. Gustave Flaubert: Ponia Bovary. Romanas. Iš prancūzų kalbos vertė Alė Rūta. I dalis. 1955. 243 psl.
29. G. Flaubert: Ponia Bovary. Romanas. Iš prancūzų kalbos vertė Alė Rūta. II d. 1955. 213 psl.
30. R. Spalis: Trylika nelaimių. Feljetonai. 1950. 168 psl.
31. Balys Gražulis: Sudužęs vaizdas. 1958. 244 psl.
32. Juozas Grušas: Karjeristai. Romanas. 1956. 190 psl. I d. Antrasis leidimas.
33. Juozas Grušas: Karjeristai. 2 dalis. Romanas. 1956. 160 psl.
34. Algirdas Landsbergis: Ilgoji naktis. Novelės. 1956. 175 psl.
35. St. Laucius: Raudonoji melodija. 1953. 90 psl.
36. Irena Joerg: Taika ateina į slėnį. Romanas. 1957. 138 psl.
37. Fabijonas Neveravičius: Blaškomos liepsnos. Istorinis buities romanas. I dalis. 1959. 287 psl.
38. Fabijonas Neveravičius: Blaškomos liepsnos. Antroji dalis. 1959. 320 psl.
39. Petronelė Orintaitė: Grožvylės meilė. Apsakymai ir apybraižos. 1955. 165 psl.
40. G. Orwell: Gyvulių ūkis. Išvertė F. Neveravičius. 1952.
41. Antanas Rūkas: Sužalotieji. Romanas. 1958. 245 psl.
42. Sauja derliaus. Skaitymai augantiem ir suaugusiem. Paruošė K. Barėnas. 1957. 558 psl.
43. J. Steinbeck: Taro pelių ir vyrų. Išvertė K. Barėnas. 1951. 128 psl.
44. Juozas Sužiedėlis: Žalgiris. Istorinė apysaka iš Vytauto Didžiojo laikų. 1954. 127 psl.
45. Antanas Škėma: Balta drobulė. Romanas. 1958. 192 psl.
46. Vladas Šlaitas: Ant saulėgrąžos vamzdžio. Eilėraščiai. 1959. 43 psl.
47. F. Timmermans: Kaimietiškoji psalmė. Romanas. Vertė Vincas Kazokas. 1957. 189 psl.
48. Mykolas Vaitkus: Tvanas. Senovinių amžių apysaka. 1954. 205 psl.

Biografija - Atsiminimai

49. Br. Daubaras: Duonos beieškant. 1954. 121 psl.

Knygoje jaunos vokietaitės Renatos Lipert'aitės pasakojimai apie 1945-51 m. gyvenimą pavergtoje Lietuvoje.

Istorija

50. Mykolas Biržiška: Senasis Vilniaus Universitetas. Vardų ir veikalų atranka. 1956. 178 psl.
52. Viktoras, S.A.: LSDP For Lithuanian Freedom. 1955. 32 psl.

Atrodo, kad ši skelbiamoji bibliografija nėra pilna, trūksta smulkesnių leidinių. Spaudos įstatymas išeivijoje neveikia, nepadeda ir raginimai. Apie naujas knygas rašo paprastai laikraščiai, tad tokius leidinius nesunku susekti ir iš leidėjų paprašyti. Bet sunkiau su lietuviškomis organizacijomis. Apie jų leidinius mažiausiai rašoma ir žinoma. Tiesa, emigracija iš Vokietijos DP stovyklų į Angliją prasidėjo 1947 m., taigi tokių leidinėlių turėjo daugiau pa sirodyti iki 1950 m., bet ir tų neturime.

Malonius leidėjus, tiek tuos, kurių leidiniai nepilnai aprašyti, tiek tuos, kurių leidinių visai nėra šioje bibliografijoje, nuolankiai prašome nepasigailėti tiktai 1 egz. Būtinai reikia bibliografiją papildyti, na, ir Pasaulio Lietuvių Archyvui leidinį parū pinti. Bus išsaugota ateinančioms lietuvių kartoms. Adresas: Lithuanian Bibliographical Service, 1132 North Walnut St., Danville, Illinois, USA.

SIMFONIJOS

BALTRUS K.

Ilgą laiką Juozas kamavo mane. Kaimieti, girdi, tu nepraustas, plūsdavo jis mane. (Pats jis nuo Garliavos). Gyveni, sakydavo, kultūringame krašte — ne Rusijoje, todėl ir savaitgalius kultūringai galėtum pra leisti, užuot šeštadieniais ir sekmadieniais mirkęs landynėse, nuoduose ir dujose. Taip jis vadino barus, alų ir tabaką. Tai kur dingti? Mėgindavau spirtis. Nueinu ir į kiną, kai jau labai šalta būti kambaryje. Kur kitur eiti ar pasidėti? — Teatrai, operos, koncertai, — siūlydavo jis. — Teat rai, operos ne man, ką aš ten suprasiu, — teisinaus. — Na, o koncertai? — nenusileisdavo Juozas. Žinojau nuo seniai, kad Juozas klasikinės muzikos mėgėjas. Šiaip kitais atžvilgiais jis normalus. Nutempė kartą jis ir mane į simfoninį koncertą. Tai buvo pirmas ir paskutinis kartas. Nepatinka! Pirmas dalykas, tai kad per daug žmonių groja visi tuo pačiu metu. Kai tik aš pradedu po truputį pagauti melodiją ir tyliai ją po nosim niūniuoti, du tipai prie būgnų ir cimbolų įniršta taip smarkiai juos daužyti, kad aš pamirštu visą tai, ką iki tol girdėjau. Dar man nespėjus atsipei kėti nuo tų dviejų triukšmadarių sukeltojo išgąsčio, staiga 50 smuikų, visi kartu, pradeda groti tas pačias 7 gaidas. Nesuprantu, kodėl simfoninių koncertų klausytojai galvoja, kad jeigu 50 smuikų groja melodiją, tai bus 50 kartų geriau, negu vienas smuikas. Tolyn — blogyn. Smuikams vis dar tebečirpiant, trys vyrukai, kurie, matyt, pavėlavę atėjo, pasiima triūbas ir pradeda iš pradžių tą pačią partiją, kurią orkestras buvo jau bebaigiąs. Klydau, kai galvojau, kad jau artėja koncerto pabaiga. Man atro dė, kad tai tęsėsi taip ilgai, jog jau visame pasaulyje nebeliko muzikos. Pasirodo, kad liko. Groja ir vėl tą patį. Pagaliau visas tas triukšmas palaipsniui nutyla. Tik dar girdėti silpnas fleitos verkšlenimas. Vyrukas, matyt, lėtas ir nuo orkestro kiek atsiliko. Užuot leidę jam ramiai pabaigti, visi 99 muzikantai, tur būt, pagailėję fleitisto, griebia savo instrumentus ir groja nelemtą dalyką vėl iš pradžių!

Paskutinį kartą groja atvirkščiai. Tai yra, nuo galo iki pradžios. Be abejo, ir mu zikantams visa tai jau nusibodo. Pagaliau dirigentas, atsigrįžęs į salę, pamato, kad visi ploja, švilpia ir kojomis daužo grindis, norėdami tuo sustabdyti orkestrą, ir jis nu sileidžia ir supykęs, padėjęs lazdelę, kuria visą laiką kažkam orkestro užpakaly grū mojo — išeina.

Eidamas namo galvojau, kad jeigu tasai dalykas, kaip iš programos supratau, buvo „Rytas rojaus sodelyje". tai kaip skambėtų koks nors „Vakaras pragaro gelmėje"?

Daugiau? — Surišę nenuneš!

PERSIJOS ŽEMDIRBIAI

Persija — tai ne šachas. Persija —tai ne nafta. Persija taip pat ne Teheran ir ne pa saka „Tūkstantis ir viena naktis". Persija — tai yra 15 milijonų skurstančių žemdirbių, 1 milijonas skarmaluotų nomadų, 3 mi lijonai vargstančių miestiečių ir gal milijo nas žmonių, kurie yra sotūs.

Du žurnalistai, G. Troeller ir C. Deffarge, keliaudami mašina po Persiją, daug ko pamatė, sužinojo ir aprašė savo įspūdžius ir įvykius. Štai prie vieno kelio stovi persas, atsirėmęs į lazdą. Jo veidas pakeltas į dangų, ir ašaros rieda per liesą veidą. Už jo sėdi moteris ir glosto apvalų nemažą ak menį. Žurnalistai sustojo, ir persas sako: „Allah siunčia jus, nes jau trys dienos, kaip niekas čia nebuvo pravažiavęs". „Van denio?" klausė žurnalistas. „Ne, vandens mes turime, čia netoli yra šaltinis, bet... maisto... valgyti".

Žurnalistai davė jiems valgyti. Šita vietovė yra viena Persijos dykumų: Laristan. Čia vienąsyk per savaitę praeina pašto ma šina ir kada niekada karavanas. Vakar jie važiuodami sutiko tik vieną žmogų, kuris paprašė cukraus ir degtukų. Pavalgęs Hossein sako, kad jis su žmona jau 3 savaitės kaip keliauja į Tscharum. Pakeliui mirė jų 11 metų sūnus, ir jie palaidojo jį čia po šituo akmeniu. Ar žurnalistai moka rašyti, klausė Hossein, o jeigu taip, tai jis prašo iškalti jų sūnaus vardą. Taip jie ir padarė, o po to paėmė su savim Hosseiną su Fatima pavežti iki Tscharuno. Dvi dienas keliaudami kartu, sužinojo visą Hosseino istoriją, kuri buvo ne kokia išimtis, bet pa ti būdingiausia. Jie buvo žemdirbiai savo gimtajame Ahmadabad kaime, kur ir jų tė vai dirbo. Jie nežino, kiek jiems metų. Hosseinui gal bus 45, o jai 30 metų. Kaip Per sijoje priimta, jie gaudavo 30 proc. žemės derliaus, o kiti 70 proc. ėjo savininkui, stambiam dvarininkui, kuris paprastai gyvendavo mieste ir per savo valdytoją surinkdavo savo derliaus dalį iš savo didelių žemės plotų. Jeigu derlius buvo geras, tai jie galėjo šiaip taip iš to visus metus pragyventi, bet dažniausia tai užtekdavo tik 9 - 10 mėnesių. Tada tenka iš to paties savininko skolintis grūdų, kad pragyventų iki metų galo. Paprastai už tokią paskolą imama 12 proc., bet jų stambus dvarininkas ėmė 40 proc. ir kasmet atskaitydavo tuoj tą paskolą ir procentus iš jų gautojo grūdų derliaus. Todėl jųjų derliaus dalis kasmet vis mažėdavo, ir paskutinius metus jie apdirbdavo žemę tik kad galėtų skolą apmokėti, kuri kasmet vis didėjo. Savininkas lie pė jiems pas notarą pasirašyti, kad jie neišeis, kol neatidirbs savo skolos. Tuo būdu jie pasidarė lyg vergai to stambaus dvarininko ir lyg jo nuosavybė.

Taip gyvena čia daugumas žemdirbių. Jeigu kuris dvarininkas elgiasi žmoniškiau su tais savo žemdirbiais, tai net nomadai ateina pas jį prašyti juos priimti į savo kaimą. „Mūsų dvarininkas", pasakojo Hossein, „paprastai skolindavo mums grūdų po kelių mėnesių nuėmus derlių, kada kainos būna aukščiausios, bet mes turėjom ati duoti jam skolą tuoj nuėmus derlių, kada kainos būna žemiausios. Tai tekdavo atiduoti beveik dvigubai ir dar procentus, nes jis skaitydavo grūdų paskolą ne pagal svo rį, bet pagal jų kainą".

Jie turėjo gyvulių: 2 avis, 1 ožką ir 1 asi lą. Jie turėjo sūnų Alį, kuriam sukako 10 metų, kai jie paliko savo kaimą. Hosseinį susirgo malarija, ir dirbo tik Fatima su Ali. Valdytojas tuo buvo nepatenkintas. „Tu gali eiti sau iš Ahmadabad", pasakė jis Hosseinui, „jeigu parduosi visą savo turtą ir atiduosi man pinigus, nors tai toli gražu nepadengs tavo skolos, bet lai jau būna..."

Matyt, valdytojas norėjo jaunesnį ir sveikesnį žmogų pasodinti šio vietoje.

Jie pardavė viską, ką turėjo, pasiliko sau tik kilimą ir kelias skaras, kad būtų ant ko atsigulti ir užsikloti. Viską pardavę, jie sudarė 600 „tomans", tai yra maždaug DM 330, arba 31 sv. Pusę tų pinigų atidavė valdytojui, o su kita puse nakčia išėjo iš savo kaimo, kad valdytojas neatimtų visų pinigų. Hossein neša kilimą su skaromis, Fatima nedidelį ryšulėlį su duona ir sūriu, o sūnus Ali neša ožkos odą su vandeniu. Jie buvo pasiryžę keliauti prie Per sų įlankos, kad ten kokiu nors laivu pasiekti Kuwait arba Bahrain, kur yra pakankamai darbo naftos laukuose ir kur ne mokamai prižiūrimi ligonys. Kai jie po 2 savaičių atsidūrė prie jūros ir dairėsi į laivus, prie jų priėjo policininkas ir paklausė, iš kur jie yra ir ko čia nori. Jiems niekas nebuvo sakęs, kad jie privalo turėti pasus ir specialų leidimą palikti Persijai. Policininkas paklausė, ar jie turi pinigų ir kiek. Sužinojęs, kad jie turi 250 „tomans", liepė jiems eiti kartu su juo. Jis įvedė juos į tuščią kambarį ir pareikalavo, kad Hossein atiduotų jam visus savo pinigus. Kai pastarasis pradėjo protestuoti, tai policinin kas griebė jį už kaklo ir pasakė: „Už viską, ką jūs padarėte, jums reikėtų kalėti, bet atiduokit pinigus, ir tada aš paleisiu!"

Paėmęs pinigus, tas policininkas išvarė Hosseiną su sūnum lauk, o pats pasiliko dar kambaryje su vargše Fatima...

Jie visi trys pradėjo tada eiti į Tscharun, kur tikėjosi gauti darbo apelsinų skin ti, bet po dviejų dienų susirgo sūnus Ali. Jie beveik nebeturėjo maisto ir tą naktį, kai žurnalistai užtiko juos prie kelio.

Taip gyvena ir tokį ar panašų gyvenimą turi daugumas Persijos žemdirbių. Persija gyvena ne iš naftos, kaip klaidingai galvojama, bet iš žemės ūkio. Iš 20 milijonų per sų 15 milijonų yra žemdirbiai. Jie uždirba į metus apie 700 „tomans" (DM 400, arba 40 sv.). Keliems tūkstančiams ponų priklauso žemė, kuri apdirbama tų žemdirbių. Žemės savininkai patys gyvena miestuose ir varo biznį. Kaimuose retai kur yra mokykla, o dar rečiau ligoninė. Žemdirbiai gyvena moliniuose pastatuose kartu su gyvyliais ir miega ant žemės. Jokių langų nėra. Kas antras vaikas miršta nuo kirmėlių, žarnų ligų ar nepakankamo maitinimo.

V. F.

SUSIE WONG PASAULIS

ALĖ RŪTA

HOLLYWOOD, CALIFORNIA

Hollywoodo Paramount — Britų jungtinio darbo vaisius, naujas filmas „The World of Suzie Wong", pradedamas rodyti visuomenei. Jau į pirmąjį šio filmo spektaklį, skirtą tik spaudos ir meno atstovams, susirinko pilnutėlė salė žmonių. Šitas filmas, gamintas Londone ir Hong Kon ge, rodąs puikių Kinijos vaizdų, vaizduojąs nepaprastą meilės dramą, atmieštą lengvais komedijos rūkais, žada žiūrovams nemaža estetinio pasigėrėjimo ir orientalinio gyvenimo, ypač vargo žmonių bei padugnių, pažinimo.

Filme vaidina William Holden ir Nancy Kwan, graži kiniečių, skotų ir anglų kraujo šokėja, taip pat Anglijoj pagarsėję Sylvia Syms ir Michael Wilding, buvęs Elizabeth Taylor vyras. Filmą gamino talentingas Ray Stark, kandidatas į Academy Awards, vadovaujant Richard Quine. Filmui tekstą paruošė Pulitzer premiją laimėjęs rašytojas John Patrick, pasinaudodamas Richard Mason romanu.

Turiny — meilės drama, perpinta puikiais vaizdais, muzika, šokiu, net dailininko paveikslais. Amerikietis architektas Robert Lomax (William Holden) atplaukia į Hong Kongą, norėdamas apie metus paatostogauti ir išbandyti savo meninį talentą. Laive susitinka gražią kinietę, kurią pradeda škicuoti. Kinietė uždraudžia dailininkui ją piešti ir net paskui apkaltina jį pavogus jos rankinuką. Kai jis atsiprašinėja ir teisinasi, kinietė pradeda su juo ko ketuoti, pasisako savo vardą (netikrą) ir giriasi esanti turtinga, tuoj ištekėsianti už tėvo jai išrinkto vyro. Robert suintriguotas. Kai, ieškodamas sau nebrangaus viešbučio, pamato mergaitę gatvėj, mėgina ją prisivyti, bet ji sėda į rikšą ir dingsta jam iš akių. Taupydamas menkas savo sutaupas ir užtat gyvendamas trečios eilės viešbuty, kur, pasirodo, būta daug pigiųjų mer ginų, Robert vėl pamato jį suintrigavusią mergaitę. Dabar sužino jos tikrą vardą. Tai Suzie Wong, laisva mergina, gražiausia tame viešbuty ir gal Hong Konge. Jai patinka dailininkas, ir ji pasisiūlo būti jo nuolatine mergina; ji tada nepatarnausianti kitiems. Bet Robertas pasiūlymą atmeta, nors Susie jau įkritusi jam į akį. Bet kartą jis jaučiasi taip vienišas, kad paprašo viešbučio šeimininką pašaukti jam Susie Wong. Jis pasiūlo jai, kad pozuotų jo paveikslams, užtat jai mokėsiąs. Ji vėl siū losi būti jo mylimąja, nuolatine, nes jo artumoj ji „kažką jaučianti širdy", ko nieka dos jai nėra buvę. Robertas pripiešia daugybę jos paveikslų, bet jos meilę vis atmeta. Paveikslus pardavinėja dailininką įsimylėjusi Kay, bankininko amerikiečio duk tė, norėdama padėti jam finansiškai. Susie Wong (Nancy Kwan), viliodama dailininką, pradeda vėl grįžti prie girtuoklio Ben, vedusio amerikiečių tarnautojo, kuris norįs ją turėti nuolatine meiluže. Suzie tai pasisako dailininkui, su viltimi, kad jis pavydėdamas jos neleis pas Ben. Robertas leidžia jai daryti, ką ji nori. Bet, kai ji ateina už Ben pinigus pasipuošusi pigiais moderniškais drabužiais, Robertas perpykęs suplėšo jos drabužius. Anksčiau dailininkas jau buvo išmetęs į gatvę vieną jūreivį, kuris sumušė Suzie, ją atkalbinėjęs nuo jos „karjeros", bet Suzie tvirtina, kad nieko bendra neturįs jos „darbas" su jos meile jam, Robertui, nes ji kūną atiduodanti be jokio jausmo, ir ji „viduje, širdy, esanti gera". Tokį darbą pasirinkti ją privertęs nuo pat mažų dienų skurdus, alkanas gyvenimas. Pagaliau, kai Ben pameta Suzie, kai ji vėl paniekinta ir nuskriausta, Robertas nebeišlaiko: pasako jai, kad ją myli, kad nori ja visada rūpintis. Jis perka jai dovanas, o kai sužino, kad ji turi kūdikį, rūpinasi ir tuo. Jo sutaupos greitai tirpsta, ir Suzie pasiūlo, kad ji grįšianti prie savo „darbo" ir taip jam padėsianti tęsti dailininko darbą. Tą pasiūlymą jis atmeta, o Suzie dingsta. Bankininko duktė myli Robertą ir nori jam padėti, bet jis pasisako jai ir jos tėvui, kad be Suzie nega li gyventi, kad jos ieškosiąs, nors dėl to Kay tėvas atsisako jam duoti darbo banke. Po ilgo, kankinančio ieškojimo pagaliau Su zie grįžta pas jį, nes jos kūdikis skęstąs po tvynio paliestame name. Robertas bėga su ja kūdikio gelbėti. Kūdikis miršta, bet nelaimė juos suartina. Robertas pasiperša kinietei Suzie Wong, ir ji sutinka už jo ištekėti.

Filmas vertingas nepaprastai gražiais ir tikrais Kinijos vaizdais, realiu pavaizdavimu orientalinio didmiesčio problemų, ypač pigesnių viešbučių užkulisių.

Įdomi Suzie Wong, „blogos" mergaitės, psichologija. Joje irgi yra gėrio, tik apmėtyto purvais, užsnūdusio. Meilė gėrį joje pažadina ir išugdo.

Panaši puolusios mergaitės istorija yra ir 20th Century-Fox naujame filme „North to Alaska". Ši tema dabar mėgiama ir moderniojoj literatūroj. Ir kažin, ar moraliniu atžvilgiu nėra pavojinga nupiešti gražiomis spalvomis tokias mergaites ir jų gy venimus. Juk praktiškai (ne scenoj) labai reta puolusioji meilės prikeliama. Geriau būtų mergaites paskatinti nepulti, o ne vaizduoti retai pasitaikantį puolusio prisikėlimą. Nebūtinai šis filmas moraliai pavojingas, bet toji tema, taip dažnai šiame amžiuje naudojama filmuose ir knygose.

NERIEBUS KOLEKTYVINIS PIENAS LIETUVOJE

Partijos nutarimu, rajonams, kurie šįmet geriausiai pasižymėjo pienininkystėje ir mėsos gamyboje, paskirtos piniginės premijos, kaip paskatinimas dar geriau pa sistengti. Premijas gavo keturi rajonai, po vieną iš kiekvienos ekonominės zonos.

Iš nutarimo matyti, kad tuose geriausiuose rajonuose pieno riebumas nesudaro priežasties didelliam pasididžiavimui. Būtent, pirmos ekonominės zonos geriausiame Joniškio rajone šių metų pirmojo pusmečio vidurkis yra 3.5 proc., antros zonos — Klaipėdos rajone 3.2 proc., trečios — Kazlų Rūdos rajone 3.1 proc., ketvirtos zonos — Vilniaus rajone 3.4 proc.

1939-40 metais kontroliuojamų karvių pieno riebumo vidurkis Lietuvoje buvo 3.83 proc. Žinoma, kontroliuojamosios kar vės irgi reprezentavo geriausias ar bent geresniąsias karves. Dabar į kontroliuojamą kategoriją įeina visos „visuomeninės" (arba „socialistinės"), tai yra kolchozams ar sovchozams priklausančios karvės. Dabar kolektyviai melžtasis pienas riebumu atsilieka nuo 0.3 iki 0.7 taško, imant tik atrinktus ir premijuotus pavyzdžius. Likusiuose 58-iuose rajonuose kolektyvinis pienas liesesnis, negu tuose keturiuose pre mijuotuose. (LNA)

Stiprus noras

Kalifornietis Herbert LaFrance, sulaukęs 61 m. amžiaus, staiga panorėjo nusižudyti, bet kol kas vis nesėkmingai. Ėmė jis didelius kiekius miegamųjų grybelių, porą kartų trenkėsi su automobiliu į elektros stulpus, basas vaikščiojo elektros vielomis, bet vis išliko gyvas ir vis dar sako:

— O aš vis tiek noriu nusižudyti. Nežinau kodėl, bet noriu nusižudyti!

Europos Lietuvių Kronika

MEDŽIAGA KALĖDINIAM NUMERIUI

Dėl prieškalėdinio susigrūdimo paštuose šventinis laikraščio numeris išeis šįmet gana anksti.

Straipsnius, pranešimus ir sveikinimus tam numeriui prašytumėm siųsti jau dabar. Pačios paskutinės žinios turi būti gautos gruodžio 16 d., penktadienį.

R. SPALIO ATKARPA

Su kalėdiniu numeriu pradedame atkarpoje spausdinti R. Spalio romano „Alma mater" ištraukas.

Romanas yra iš mūsų studentijos gyvenimo.

LONDONAS

DBLS CENTRO ŽINIOS

Lapkričio 28 d. buvo sušauktas DBLS Valdybos posėdis. Posėdyje svarstyta ir nutarta sušaukti bendrą DBLS Tarybos, DBLS ir Lietuvių Namų Valdybų posėdį. Tikimasi, kad visi DBLS Tarybos nariai šiame posėdyje dalyvaus. Šiuo metu Tarybą sudaro: S. Kuzminskas, kun. K. Kazlauskas, K. Klegeris, K. Deveikis, P. Bulaitis, K. Valteris ir V. Ignaitis. Bendras posėdis šaukiamas gruodžio 17 d., 4 val., Lietuvių Namuose Londone.

Tikimasi, kad DBLS Atstovų Suvažiavimas bus šaukiamas 1961 m. sausio mėn. Bendram posėdžiui pasvarstyti bus pateikta suvažiavimo dienotvarkė. DBLS revizija numatoma padaryti 1961 m. sausio 7-8 dienomis.

DBLS finansiniai metai baigiasi gruodžio 31 d. Skyriai, kurie dar nėra prisiuntę solidarumo mokesčio Centrui, prašomi tai padaryti iki gruodžio 31 d.

Gruodžio mėn. Nottinghame įvyko DBLS Skyriaus susirinkimas, į kurį buvo pakvietas ir dalyvavo DBLS Valdybos pirmininkas Stp. Nenortas.

1960 finansinias metais solidarumo mokesčio gauta:

Centrinis Skyrius —	39.3.0
Huddersfield Sk. —	3.9.0
Leeds Sk. —	23.12.6
Sheffield Sk.	13.10.0
Manchester Sk. —	6.0.0
Birmingham Sk. —	13.0.0
Bradford Sk. —	6.0.0
Coventry Sk. —	34.10.0
Stoke-on-Trent Sk. —	9.0.0
Nottingham Sk. —	20.0.0
Kettering Sk. —	9.15.0
Rochdale Sk. —	22.3.3
Halifax Sk. —	6.0.0
Corby Sk. —	13.6.6
Mansfield Sk. —	4.10.0
Bolton Sk. —	4.10.0
Leicester Sk. —	8.2.6
	Viso: 236.11.9

(Praeitais—1959 m.—gauta viso 241.17.5).

Šie finansiniai metai baigsis gruodžio 31 d. Pageidaujame, kad visi skyriai atsiųstų visą solidarumo mokestį iki gruodžio 31 d.

Vasario 16 Gimnazijai aukos:

1959 m. likutis —	6.10.0
1960 m.:	
Birmingham Sk. —	26.7.0
Nottingham Sk. —	15.0.5
Buckingham Sk. —	3.0.0
Preston Sk. —	10.4.0
J. Mataitis —	0.10.0
Wolverhamptono Sk. —	30.0.0
L. Nemekša —	5.0.0
	Viso: 90.1.5

Pasiųsta Gimnazijai: 91.1.5

A. Misiūnienė —	1.0.0
LAS-as —	14.0.0
Centrinis Skyrius —	6.0.0
Sabas —	5.0.0
Flackor. H. Sk. —	3.10.0
Preston Sk. —	4.0.0
Leicester Sk. —	7.6.6
„Dainavos" Liet. Mot. Sambūris —	7.0.0
Vičas (Peterborough) —	5.0.0
Birmingham Sk. —	12.0.0
Corby Sk. —	2.8.6
Mansfield Sk. —	7.10.0
N. Dičpetris —	3.0.0
Bolton Sk. —	2.9.0
Leicester Sk. —	2.16.0
	Viso: 83. 0.0
1959 m. likutis —	6.10.0

Reikia persiųsti Gimnazijai: 89.10.0.

SIŪLOMOS L. NAMŲ AKCIJOS

Dėl išvykimo iš Anglijos pageidaujama surasti pirkėją L.N. akcijoms.

Norintieji akcijų įsigyti, kviečiami rašyti Lietuvių Namų Bendrovės Valdybai, pažymint siūlomąją kainą ir norimąjį pirkti akcijų skaičių.

L.N.B-vės Valdyba

SKAUTŲ IR SKAUČIŲ VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS BRADFORDE

Lapkričio 27 d. „Tėvynės" tunto šventės proga Anglijos Rajono vadovai turėjo metinį posėdį, kuriame buvo nagrinėta Rajono veikla ir nustatyti planai ateičiai.

Išrinkta nauja vadija, kurią sudaro Rajono vadas p.s. J. Alkis, Rajono vadeivė s. D. Fidlerienė ir Rajono vadeiva p.s. B. Zinkus.

Smulkiai išnagrinėjus Rajono padėtį, prieita išvados, kad ateities jaunimo stovyklų organizavimas, dėl vadovų trūkumo, skautams pasidarė beveik neįmanomas ir, atrodo, ateityje bus tik ruošiamos skautų stovyklos. **J. A.**

PAGERBTI KOVOTOJAI

Lapkričio 26 d. Lietuvių bažnyčios choras parapijos salėje surengė jaukų Lietuvos kariuomenės paminėjimą. Programai vadovavo A. Namajuška ir V. Mamaitis. Paskaitą skaitė V. Zdanavičius. Prasisklei dus scenai, kurią puošė Gedimino stulpai, Vytauto Didž. atvaizdas ir lietuviškasis kryžius, A. Aleksandravičienė ir F. Senkuvienė duetu išpildė porą dainų, o šaunus choras visą eilę. Akompanavo ir dirigavo V. Mamaitis. P. Mašalaitis įspūdingai perteikė Prano Vaičaičio Žalgirį. Programa baigta Tautos himnu. Į minėjimą atsilankė sveitimtaučių ir svečių iš užjūrio. Po minėjimo atsibuvo priešadventinis pasilinksminimas.

PARAPIJOS BAZARUI PRAĖJUS

Lietuvių bažnyčios metinis bazaras S. Kasparo vadovybėje praėjo sėkmingai, duodamas virš 57 svarų pelno.

Bažnyčios vadovybė visiems aukojusiems ir darbu parėmusiems, ypač F. Senkuvienei ir S. Puidokui, nuoširdžiai dėkoja.

MŪSŲ RĖMĖJAI

Aldona Kavaliūnienė atsiuntė 0.50 dol. priedo už 1961 m. kalendorių, S. Žemaitaitis 8.6 šil., P. Šnyras 2 šil.

KAUKIŲ BALIUS

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Londono Skyrius rengia gruodžio 31 d. Naujųjų Metų sutikimo proga

KAUKIŲ BALIŲ.

Premijos geriausioms kaukėms, bei kitos pramogos.

Lietuviška muzika linksmins atsilankiusius.

Pradžia 8 val. vak.

Laukiam gausaus atsilankymo!

Valdyba

NAUJI „VASAROTOJAI" SODYBOJE

Dar nespėjus po vasaros sezono pakankamai apsitvarkyti, į Liet. Sodybą atvyko nauji gyventojai. Šį kartą skrajojanti darbininkų grupė, kuri stato aukšto įtempimo elektros linijas. Joje dirba įvairių tautybių žmonės, jų tarpe nemaža ir lietuvių. Statybos darbas yra specializuotas, ir vienai grupei savo uždavinį atlikus, atvyksta kita.

Kadangi nežinia, kiek ilgai darbininkai Sodyboje bus užėmę kambarius, tai šiais metais numatyta nepriimti užsakymų Kalėdų atostogoms. Taigi oficialiai šiemet Kūčios ir Kalėdos Sodyboje nebus ruošiamos.

JEI ATLIEKA ŠILINGAS

L. Sodyboje yra vienas kitas senelis, kurie būtų labai reikalingi pašalpos avalyne ir rūbais. Kalėdos yra dovanų laikas. Būtų gera, kad DBLS Skyriai ir pavieniai tautiečiai, kai galvoja apie kalėdines dovanas, prisimintų ir tuos, kurie dovanų nei sau, nei kitiems nupirkti negali. Kad ir labai mažytės aukos, krūvon sudėjus, padarytų seneliams džiaugsmo. Kas neatsisakytų vieną kitą šilingą šios rūšies dovanoms paskirti, prašoma prisiųsti juos Sodybos Administracijos vardu.

PARODĖ PAVYZDĮ

Į paskelbtą L. Namų B-vės paskolos vajų jautriausiai atsiliepė Lietuvių Sodybos gyventojai. Iš surinktų visos Anglijos lietuvių 3835 svarų jie paskolino 1.000.

IŠVYKO MOKYTIS

Dalia Lūžaitė, per vasarą padėjusi Sodyboje aptarnauti svečius, išvyko į Gailest. Seserų mokyklą.

„LIETUVOS" LAIVAS NEUŽSUKO LIETUVON

Sovietų okupuotoje Vokietijos dalyje, pagal Maskvos užsakymą, buvo pastatytas laivas, pritaikytas trumpų atstumų pramoginėms kelionėms. Laivą pavadino „Litva". Bet plaukios tas laivas tik Juodosios ir Viduržemio jūros pakraščiais, vežios sovietinius ekskursantus į tų jūrų uostus. To laivo „namai" bus Odesos uoste. Pakilęs plaukti į Odesą laivas dar buvo atvarytas į Rygą (įgulos komplektuoti?), bet neužsuko į Klaipėdą.

Vilniškiai partijos propagandistai vistiek ryžosi padaryti kiek propagandos iš to laivo vardo. Lietuvos žmonėms tik lietuviškuose laikraščiuose apie tą laivą parašė, iškeldami tą aplinkybę, kad laivas esąs pavadintas „Lietuva". Be to, laivui atplaukus į Rygą, iš Vilniaus buvo nusiųsta speciali delegacija, kuri, apžiūrėjusi laivą, pažadėjo parūpinti jam lietuvišką bibliotekėlę ir parūpinti Lietuvos dailininkų paveikslų. Tačiau, kadangi laivas praktikoje su Lietuva nieko bendra neturės, tai nenumatoma, kad jame būtų keleivių ar įgulos narių lietuvių (neskaitant atsitiktinių). Laivo kapitonas — S. Dondva, neaiškios tautybės, tik tikrai ne lietuvis. (LNA)

PRAŠOM SUSISIEKTI SU p. J. SIRUČIU,

gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7 tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

PLAČIAU PRAVERKIME SAVO ŠIRDIS!

Artėja Kalėdų, o su jomis ir Naujųjų Metų šventės. Pasisavindami svetimus papročius, pirksime atvirutes ir siųsime į visus kraštus sveikinimus. Puošime menkaverčiais blizgučiais eglutes. Apkrausime kvepiančiais kepsniais, įvairiais skanumynais ir alkoholinių gėralų bonkomis stalus. Dauždamiesi stiklais, sveikinsime vieni kitus ir džiaugsimės asmenine laime ir sveikata.

Bet leidžiu sau tikėti, kad nedaugelis iš mūsų, sėsdami prie gausiai gėrybėmis apkrautų stalų, beprisiminsime nelaiminguosius savo tautiečius, gulinčius ligoninėse ir mėnesių mėnesiais besiilgstančius lietuviškos meilės ir broliškos šilimos.

Apeliuodama į gerosios valios tautiečius, siūlau savo prabangiuosius stalus sumažinti perpus ir sutaupytus pinigus skirti nelaimingųjų ligonių džiaugsmui, suteikiant jiems paguodos kalėdinėmis dovanėlėmis. Kaip tai padaryti, keliai ir būdai savaime atsiras, jei tik bus gerų norų.

Štai duodu mažą pavyzdėlį, kokį mes su vyru pasirinkome. Mes sutarėme, kad šiais dvidešimtojo kruvinojo jubiliejaus metais, kai lietuviškoji gyvybė buvo padalyta į dvi dalis kenčia nenumaldomą skausmą, prabangių švenčių neruošti. Jų sąskaiton imsime maišelį su lietuviškais kukuliukais (slizikais), riešutais, vaisiais ir saldumynais ir savo apylinkės žmonus ligonius lankysime asmeniškai. Tolimesnius bandysime lankyti paštui padedant. Kitiems mums nežinomiems, kuriuos negailestinga liga laiko prirakinusi prie lovos, siunčiame „Europos Lietuvio" administracijai dvi metines prenumeratas ir prašome jas nukreipti tiems nelaimingiesiems, kurie jos taip labai reikalingi.

Šis nuoširdus mano pasiūlymas teranda nors mažą atgarsį kiekvieno doro lietuvio širdyje, kuris teaplanko nors po vieną ligonį. Tikiu, kad po tokio lankymo neliks nė vienas aplenktas.

Toks mūsų šių metų šventinis sveikinimas. **O n a**

VOKIETIJA

KUOPOMS REIKIA VYRŲ

8593 Labor Service kuopos Kaiserslauterne yra pasikeitęs Postfach numeris. Vietoj buvusio 323 dabar yra naujas numeris 848.

Be to, tai pačiai kuopai yra reikalinga žmonių. Priimami nuo 20 iki 50 m. amžiaus vyrai. Geros darbo sąlygos. Čia galima išmokti šoferiauti ir mašinų mechaniko specialybės. Kreiptis: Kpt. J. Venckus, 22b) Kaiserslautern, 2, Postfach 848.

VARELIS Į SPRINGĄ

Lapkričio 14 d. iš Varelio senelių prieglaudos visi seneliai išvežti į Springe naujai pastatytą prieglaudą. Varelio prieglauda likviduota. Į Springą išvežė 63 senelius, tarp jų 9 lietuvius. Šioj moderniškoj prieglaudoj yra vietos 80 senelių.

Springo miestelis nedidelis — 10.000 gyventojų, maždaug nuo Hannoverio 25 kilometrai į pietus. Klimatas čia daug geresnis, negu Varelio pajūrys. Prieglauda pastatyta nuo miesto maždaug už kilometro į pietus, prie kalnuoto miško, netoli plento. Vietiniai žmonės sako, kad tas miškas didelis ir jame esama įvairiausių žvėrelių, net ir šernų. Netoli prieglaudos statoma keturių aukštų ligoninė.

Ši prieglauda priklauso Vokiečių Raudonajam Kryžiui. Prieglauda keturių aukštų. Kambariai nemaži, apstatyti naujais baldais. Kiekvienas turi po spintą, komodą, prie lovos spintelę. Išlaukinės kambarių sienos stiklinės.

Mes, į Springą atkeltieji lietuviai, mielai norėtume susirasti šioje apylinkėje esančius lietuvius ir prie jų prisijungti. Mūsų adresas: **Springe a/Deister DRK-Altersheim. Germany.**

Šia proga nuoširdžiai dėkoju Dr. Mockui, gyvenančiam Derby, už man jau ketvirti metai užsakytą „Europos Lietuvį", ir p. V. Karobui, jis mokėjo už 1960 m.

Atsidėkodamas ponams Mockui ir Karobui už jų gerumą, linkiu geros sveikatos ir laimės gyvenime. **J. Karpavičius**

PAIEŠKOJIMAI

BALČIŪNAS Balys ir VERŠELIS Ignas, abu iš Obelių, patys ar žinantieji apie juos, prašomi parašyti „Europos Lietuvio" Administracijai.

MIKLITONAS Juozas, kilęs iš Marijampolės apskr., Prienų valsč., pats ar žinantieji apie jį, prašome rašyti: A. Šiugždinis, Muelheim (Ruhr), Haferkamp 5, W. Germany.

TVERENAVIČIŪTĖ Regina, gimusi 1928 m. Kaune, ir SMAGURAUSKAS Jonas, gimęs 1919 m. Vilniaus krašte, apie Švenčionis, patys ar žinantieji apie juos, prašomi rašyti „Europos Lietuvio" Administracijai.

DOVANA ANGLŲ VAIKAMS

Jau buvo pranešta graži knygų naujiena: Mrs. R. Sealey, savo vyro talkinama, išvertė į anglų kalbą Stp. Zobarsko knygą vaikams „Brolių ieškotoja".

Knyga jau išėjo, ir jos kaina yra 5 šil.

Knyga parašyta lietuvių liaudies pasakų motyvais, dėl to yra kuo didžiuotis, kad štai, va, dar vienas lietuviškos kūrybos gabalas ir lietuviškos kultūros indėlis išėjo į plačiuosius vandenis. Tikriau — ne išėjo, o buvo išneštas, nes šią knygą pristatant angliškajai visuomenei teko įdėti ne tik nemaža darbo, bet ir krūvą pinigų. Leidyklai tai savotiškai rizikinga naujiena, ir dėl to ji nori, kad tą riziką pasiimtų tas, kas siūlo išleisti knygą. Buvo many ta, kad lėšomis prie išleidimo galės prisidėti lietuviškus reikalus remiančios lietuviškos organizacijos, bet reikalai pakrypo nepageidaujama linkme, ir pagaliau visa našta atiteko patiems ponams Sealey.

Žinoma, knyga buvo išleista su intencija, kad ji pasieks mažąjį anglų skaitytoją. Bet tasai skaitytojas ir pirkėjas anglas aiškiai pasimeta gausybėje leidinių, tūkstančiuose pavadinimų.

Paremti p.p. Sealey gražioms pastangoms ir pristatyti knygai tam skaitytojui, kuriam ji skirta, nemaža galėtų patalkininkauti patys lietuviai. Ateina Kalėdos, ir reikės pirkti dovanų kaimynų anglų vaikams. Pats gražiausias dalykas būtų nupirkti ir padovanoti šią gražią knygelę.

Jos pavadinimas angliškai yra:

IN QUEST OF NINE BROTHERS.

(Galima užsisakyti ir per Nidos Spaustuvę, 3, Southern Row, London, W.10).

TAURAS

(A. Briedis)

88. GOLDSMITH AVE., LONDON, W.3.

Tel. ACO 9471

Pats laikas, kas galvoja siųsti šventines ar žiemines dovanas savo artimiesiems, tai padaryti. Ta proga TAURAS siūlo jums ne mažą kiekį pigių medžiagų siuntinių. Siuntinys 16½ jardo vilnonių ar pusvilnonių medžiagų, su visais mokesčiais, kainuoja nuo 12.5.0 15.5.0. Tie siuntiniai verti kiekvieno peno, mokamo už juos.

Nupigintos kainos ir geroms tiek paltų, kostiumų bei suknelių medžiagoms. Afgaline, Gaberdine, Boston, Pinhead, Duoble plain, Barathea ir kitų rūšių medžiagos kainuoja su muitu nuo 19 šil. suknelėms, 25 šil. kostiumams. Ir paltams, kaip Melton, Velour, Kasmere ir Crombie nuo 1.1.9 iki 4.14.0.

Hohner akordeonai, pvz., VERDI III M —87.10.0. Rašomosios „Olympia" mašinėlės SM/4 su lietuvišku alfabetu 37.0.0, plius multas ir pasiuntimas.

Sumažintos kainos avalynei. Mažiau pasiturintiems duodama dar speciali nuolaida. Siunčiame išsimokėjimui. Jūsų pačių sudarytieji siuntiniai persiunčiami už 1.0.0.

Rašykite ir prašykite pavyzdžių ir kainoraščių. Greitas ir tikslus patarnavimas. Garantuotas pristatymas.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1. Ladbroke Gardens, London. W.11. Tel. PARk 2470

Redakcijos ir Administracijos adresas: **1. Ladbroke Gardens, London. W.11. Tel. PARk 2470.**

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; doleriu kraštuose — 6 dol. metams.

Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

LIETUVIŲ PERIODIKA

1961 METAMS

Senuosius ir naujuosius lietuviškos periodikos prenumeratorius prašome užsisakyti laikraščius ir žurnalus 1961 metams.

Europos Lietuvis — D. Britanijos lietuvių savaitraštis. Metams —	£2.0.0
Draugas — dienraštis. Metams —	£4.12.0
Dirva — trys kartai savaitėje. Gausiai iliustruotas. Metams —	£3.10.0
Nepriklausoma Lietuva — Kanados lietuvių savaitraštis. Metams —	£2.3.0
Darbininkas — du kartu savaitėje, išeinąs Amerikoje. Metams —	£2.6.6

Žurnalai

Aidai. Metams —	£2.3.0
Lietuvių Dienos — iliustruotas mėn. žurnalas. Metams —	£1.18.6
Margutis — iliustr. žurn. Metams —	£1.9.4
Moteris — iliustruotas moterų žurnalas. Išeina kas 3 mėn. Metams —	£0.14.0
Karys — iliustruotas karių žurnalas. Metams —	£2.3.0
Laiškai lietuviams. Išeina kas mėnesį. Metams —	£1.0.0
Ateitis. Metams —	£1.9.4
Kristaus Karaliaus Laivas. Metams —	£1.9.4
Žvaigždė. Metams —	£0.18.6
Eglutė — iliustruotas vaikams žurnalas. Metams —	£1.8.0

Naujai pasirodžiusios knygos

B. Raila — Tamsiausia prieš audrą — straipsniai lietuvių politikos, visuomenės, idėjų klausimais. 1946-1958 metais. 448 puslapiai. Kaina — 1.8.0.

Juozas Eretas — Stasys Šalkauskis — prof. S. Šalkauskio gyvenimas ir darbai. 278 psl. Kietais viršeliais. Kaina — 1.16.8.

V. Ramonas —Miglotas rytas. Apysakos. 166 psl. Kaina — 0.14.8.

Kun. K. Senkus — Garbė Dievui — Senos ir naujos giesmės su maldų priedu ir gaidomis. Kišeninio formato. Ypač dailiai įrišta. 350 psl., gerame popieriuje — 1.2.0.

Vysk. V. Brizgys — Negesinkite aukurų. 212 psl. Kaina — 1.2.0.

Kun. St. Yla — Ateitininkų vadovas — Kaina —1.16.8.

V. Bogutaitė — Veidrodis jūros dugne. Kaina — 0.14.8.

A. Maceina — Didžioji Padėjėja — 1.2.0.

Mikaldos Sabrijos karalienės pranašavimai. 40 psl. Kaina — 0.3.9.

Vaikams

Al. Gustaitis — Algis Trakys ir taksiukas Šleivys — Kova su gaidžiu. Iliustracijos V. Stasiūnaičio. Didelio formato. Ištraukos iš pirmojo lietuviško kartūninio filmo. 30 psl. Kaina — 0.14.8.

Anglų kalboje

St. Zobarskas — Brolių ieškotoja. Anglų kalbon išvertė ir savo lėšomis išleido Danguolė Sadūnaitė-Sealey. Iliustruotas viršelis. 80 psl. In Quest of Nine Brothers knygutė graži dovana angliškai kalbančiam jaunimui ir taip pat gera proga ją padovanoti savo kaimynų anglų vaikams. Knygutės kaina tik 5 šil.

Visais spaudos reikalais prašoma rašyti:

DAINORA,

49, Thornton Ave., London. W.4.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E.2.

TEL. SHO 8734.

ŠVENČIŲ PROGA PAPIGINTOM KAINOM ANGLIJOS LIETUVIAMS

SIŪLO:

Geriausia italų Salami, 1 sv.—	12/-	Krakowska dešra, 1 sv. —	5/6
Vengriška Salami, 1 sv. —	10/-	Dešra virimui, 1 sv. —	3/6
Vokiška kieta Salami, 1 sv. —	8/-	Džiovinti baravykai, 1 oz. —	2/3
Vokiška minkšta Salami —	8/-	Aguonos, 1 sv. —	3/-
Belgiška Salami, 1 sv. —	9/-	Agurkų dėžė —	2/6
Sausa lenkų dešra, 1 sv. —	6/6	Kopūstų dėžė —	2/3
Kabanos, 1 sv. —	7/-	Rūkyti lašiniai, 1 sv. —	4/-
Medžioklinė dešra, 1 sv. —	6/6	Rūkyta ir virta šoninė, 1 sv. —	4/6
Kumpinė dešra, 1 sv. —	6/-	Įvairūs kontinentaliniai šokoladai.	

Kiekvieno 2 svarų užsakymo persiuntimo išlaidas apmokame mes.